

POŠTOVANI ČITATELJI CANTUSA!

Potreseni gubitkom čak trojice kolega i prijatelja, članova HDS-a, koji su nas u kratkom vremenu iznenada napustili, u novom broju novina Cantus prisjećamo ih se kao divnih osoba i značajnih hrvatskih skladatelja i glazbenika. Nedostajat će nam novi hitovi popularne glazbe Đorđa Novkovića, osebujan šansonijerski duh i tradicionalne Glazbene tribine u HDS-u Ivana-Ivice Percla, te novovalne ode ljetu i ljubavi Krešimira Blaževića. Svojim su nas radom sva trojica zadužila da nastavimo promicati hrvatsku glazbu i bilježiti njezine najznačajnije događaje. Zbog opsežnosti festivalskih događanja, donosimo djelomični osvrt na protekli 24. Muzički biennale Zagreb i njegove uspjehe o čemu će biti riječi i u idućem broju Cantusa.

Pročitajte kako je Dubravko Detoni proslavio 70. rođendan, zašto je Lhotkin *Darvo u selu* najizvođeniji hrvatski balet, koja su nam nova djela ponudili naši suvremeni skladatelji i nova izdanja u našem CD izlogu.

ZAMP-ove zanimljive sadržaje u ovom broju nadopunjuje razgovor s Antunom Tomislavom Šabanom, glavnim tajnikom HDS-a, o zaštiti autorskih prava u zemljama Europske unije. Ostale teme ostavljamo slobodnom izboru svakog čitatelja.

Davor Hrvoj, urednik

Poziv CISAC-a i BIEM-a na zajedničku akciju

Međunarodna konfederacija društava autora i skladatelja CISAC i Međunarodni ured za zaštitu mehaničkih prava BIEM početkom ožujka uputili su pozive na adrese popularnih internetskih stranica YouTube i MySpacea. Cilj upućenih poziva jest doći do potrebnih rješenja u odobravanju glazbenih sadržaja te plaćanju naknada autorima i nositeljima prava za javno korištenje glazbenih djela. Obje strane složile su se da uklanjanje glazbe s Interneta ne predstavlja najbolji i dugoročan željeni rezultat ni za njihove autore i nositelje prava niti za digitalne tvrtke koje ih svakodnevno javno koriste. Naime, CISAC kao krovna organizacija okuplja 217 svjetskih društava koja se bave kolektivnom zaštitom autorskog prava, što čini više od 2,5 milijuna autora iz 114 zemalja svijeta. Druga međunarodna krovna organizacija BIEM okuplja 46 društava, koja se bave zaštitom prava mehaničke reprodukcije autorskih glazbenih djela iz čak 52 zemlje svijeta. HDS ZAMP je dugogodišnji punopravni član obje organizacije i aktivno sudjeluje u njihovom radu te slijedi njihovu poslovnu politiku. Ciljeve ovakvog pristupa dvaju krovnih organizacija ustvrdili su glavni direktor CISAC-a Eric Baptiste i glavni tajnik BIEM-a Ronald Mooij. Njihova je želja time započeti zajedničku suradnju pri odobravanju glazbenih sadržaja što će zasigurno omogućiti nastavak rasta legalnog javnog korištenja glazbe. CISAC i BIEM vode se uvjerenjem da će MySpace i YouTube uvidjeti i svoju odgovornost u području zaštite autorskih prava te tako postići dogovor koji će im ujedno omogućiti pravovaljano korištenje milijunskog repertoara glazbenih djela zaštićenih pri pripadajućim društvima. Na taj način će svakako i ta dva uslužna servisa pridonijeti razvoju legitime distribucije glazbenih sadržaja. Poduzetu zajedničku akciju CISAC-a i BIEM-a HDS ZAMP želi približiti i našoj zemlji kao još jedan dokaz da društva za kolektivno ostvarivanje izrazito podržavaju razvoj tehnologija u digitalnom dobu, ali da se i od internetskih servisa također očekuje da poštuju autorska prava. Želja svih je da se pronađe zajednički jezik i suživot i na tom društvenom području. (Ana Kralj)

Otkrivena spomen-ploča Rudolfu Matzu

Piše: Bojana Plečaš

Predstavnici Družbe Braće Hrvatskoga Zmaja u subotu, 24. ožujka svečano su otkrili spomen-ploču Rudolfu Matzu, Zmaju Ognjenome na kući u kojoj je živio, u Mesničkoj ulici u Zagrebu. Ugledni hrvatski violončelist,

skladatelj, pedagog, dirigent, zborovoda, glazbeni publicist i atletičar Rudolf Matz (Zagreb, 1901. — 1988.) bio je vrstan i cijenjen umjetnik te osoba izražene socijalne svijesti. Violončelo je učio kod profesora Umberta Fabrija, Jure Tkalčića i Va-

clava Humla, a skladanje kod Blagoja Berse. Autor je raznovrsnog i rado izvođena opusa od stotinjak orkestralnih, zorskih, koncertantnih, solističkih i komornih skladbi čiji se izričaj kreće od utjecaja folkloru do neobaroknih tendencija. Bio je osnivač i voditelj Glazbenog društva intelektualaca, Zagrebačkog komornog zbora, Zagrebačkog komornog orkestra, Zagrebačkog omladinskog komornog orkestra u Bayreuthu te zbora Zagrebački liječnici pjevači. Dirigirao je Društvom orkestrom Hrvatskog glazbenog zavoda i Hrvatskog pjevačkog saveza, a bio je aktivan i kao komorni glazbenik. Značajan doprinos Matz je dao i na području razvoja glazbenog amaterizma u Hrvatskoj. Međunarodni ugled stekao je ponajprije zahvaljujući svojoj bogatoj

pedagoškoj aktivnosti na području violončela pa ga je tako slavni Leonard Rose prozvao »možda najvećim violončelističkim teoretičarem na svijetu«. Uz uspjehe u pedagoškom radu na Muzičkoj akademiji u Zagrebu i na drugim srednjim i visokim glazbenim školama, osobito je cijenjena njegova zbirka *Prve godine violončela* izdana u 32 sveska, koja je izvršila velik utjecaj na nastavu violončela diljem svijeta u drugoj polovici 20. stoljeća. Svečanost otkrivanja spomen-ploče velikanu hrvatske glazbe otvorili su Hrvatsko pjevačko društvo *Jeka* iz Samobora i Hrvatsko pjevačko društvo *Slavulj* iz Petrinje, pod ravnanjem Josipa degl'IVellia, Zmaja Bračkog II., a izvedene su Družbina himna *Zmajevka* Ivana Muhvića, Zmaja Riječanina na tekst V. Deželića st., Zmaja Klokočkoga te skladbe *Kad Ljubmir uteče* Rudolfa Matza na stihove I. Vučića-Buničevića. Nazočnima su se obratili pročelnik Umjetničke sekcije Josip degl'IVellio i prof. Anđelko Krpan, pročelnik Gudačkog odjela Muzičke akademije u Zagrebu, istaknuvši značaj Rudolfa Matza na svim područjima u kojima je djelovao. Nakon izvedbe njegove skladbe *K suncu prosi svaka roža*, na stihove D. Domjanića, govor o povijesnom djelovanju Družbe održao je Meštar protonotar Ernest Gnjiđić, Zmaj Dubravarski, ukazujući na važnost Rudolfa Matza, i samoga člana Družbe te važnost postavljanja spomen-ploče njemu u čast. Svečanost njezina otkrivanja prigodno je privedena kraju izvedbom Matzove *Počasnice*, na stihove I. Vučića-Buničevića.

ALMANAH HRVATSKE GLAZBE — VODIČ ZA 2007.

Almanah hrvatske glazbe 2007. priređuju tri najveće hrvatske glazbene strukovne udruge: HUZIP — Hrvatska udruga za zaštitu izvođačkih prava, HGU — Hrvatska glazbena unija i HUOKU — Hrvatska udruga orkestralnih i komornih umjetnika, nastavljajući tradiciju i dosadašnju praksu *Hrvatskog glazbenog vodiča* da na jednostavan, pregledan i praktičan način omogući svima, prvenstveno svojem brojnijem članstvu, pristup i uvid u sve podatke koji su neposredno povezani s djelatnošću cjelokupne glazbene kulture i industrije u Hrvatskoj. Ciljevi i sadržajne odrednice *Almanaha hrvatske glazbe 2007.* određeni su svakodnevnim potrebama za praktičnim informacijama brojnih sudionika koji stvaraju, organiziraju i djeluju na svim područjima i u svim oblicima glazbene sadašnjosti. Ovogodišnje izdanje na 932 stranice donosi mnoštvo podataka, a radi preglednosti i lakšeg snalaženja *Almanah* je podijeljen u devet tematskih poglavlja: *Tekstovi o hrvatskoj glazbi, Strukovne udruge, institucije, organizacije, škole i klubovi, Izdavači, manageri, kontakti s izvođačima, Studiji za snimanje, ozvučavanje i osvjetljavanje, glazbene i CD trgovine, Press, TV i radiopostaje, Pregled audiovizualnih izdanja, Glazbene i ostale umjetničke nagrade i priznanja, Festivali i kulturne manifestacije, koncertna sezona 2007., Zakoni (autorski, kazneni, kazališni, carinski i drugi), propisi (ATA karnet, EAN kod...) i pravilnici (Pravilnik o pravima samostalnih umjetnika).*

GLAZBENA MLADEŽ SPLIT u suradnji s HRVATSKIM DRUŠTVOM SKLADATELJA objavljuje

natječaj

za nove skladbe koje će biti izvedene na XII. DANIMA DUHOVNE GLAZBE CRO PATRIA 2007.

1. Skladbe upućene na Natječaj moraju se temeljiti na suvremenim izvorištima duhovnog melosa za vokalnu ili vokalno instrumentalnu skupinu (do 40 članova), u trajanju do 5 minuta.
2. Autor glazbe je dužan voditi računa o kvaliteti stihova. Prednost imaju suvremeni stihovi. Stihovi objavljeni prije 2002. godine i tradicionalni stihovi ne uzimaju se u obzir za nagradu.
3. Na Natječaj se mogu uputiti skladbe koje nisu objavljene i izvođene na programima natjecateljskog karaktera.
4. Autor je dužan dostaviti organizatoru
 - a) ime i prezime autora s adresama i telefonima
 - b) dva primjera razrađene partiture (na PC-u)
 - c) dva primjerka stihova (na PC-u)
 - d) ogledni snimak
 - e) prijedlog izvođača
5. Autori jamče originalnost prijavljenih djela, te da ista nisu ranije izvedena ni objavljena. U slučaju spora odgovornost snosi autor. Autori nemaju pravo naknadno povući ili prije ovog programa skladbu izvoditi.
6. Slanjem radova na Natječaj autori prenose pravo na Organizatora da odabrane skladbe:
 - izda, tiska u notnom izdanju
 - prvi put javno izvede
 - snimi na nosačima zvuka i slike
 - prenosi putem radija i televizije
 - da navedena prava prenese na treća lica
 Sva ostala prava autori pridržavaju za sebe.

Natječaj je otvoren do 31. svibnja 2007. godine.
Radovi se šalju na adresu:
Glazbena mladež Split, Zagrebačka 23, 21000 SPLIT s naznakom: za CRO PATRIU

Dubravko Detoni — Autorska večer, Preporodna dvorana palače Narodnoga doma

The Wonderful Monster of Time

Piše: Sanja Raca

Dubravko Detoni

Bravo Gordanu Tudoru, Tomislavu Žužaku, Danijelu Detoniju, Gudačkom kvartetu Rucner, ansamblu ACEZANTEZ (Ivana Bilić, Saša Nestorović, Dubravko Detoni) i Zagrebačkom kvartetu saksofona za izvedbe skladbi Dubravka Detonija! Koristeći se Cageovim načelom da i čin izvedbe može biti glazbeno djelo, oni su zaista ušli u kategoriju »umjetnosti kao izvedbe/interpretacije«.

Svježina glazbene misli

Autorski koncert održan 17. ožujka u prepunoj Preporodnoj dvorani u povodu skladateljeva 70. rođendana i u neposrednoj blizini objavljene vijesti da je dobitnik nagrade Porin za životno djelo, izazvao je pozornost vrlo odabrane publike. Tempo i program koncerta bili su brižljivo kontrolirani, onako kako skladatelj slučajnosti daje značaj tek kad je na neki način sam pripremi. U taj koncept, uklopila se i promocija autorskog CD-a Dubravka Detonija (edicija Hrvatski suvremeni

skladatelji) u nakladi Cantusa i Hrvatskog društva skladatelja, u jedno organizatora autorskog koncerta na čelu sa Željkom Brkanovićem koji je tu ugodnu večer završio još ugodnijim razgovorom s mladim slavljenicima. Riječ mladi ovdje nije slučajno navedena, jer je skladateljeva koncertna noć vodila razmišljanju o svježini njegove glazbene misli i stvaralačkog koncepta uopće koji obuhvaća daleko više od zvuka.

Zvukolika riječ i glazba

Pisati o Dubravku Detoniju nije jednostavno, već i zato jer mu riječi, a ne samo zvuk stoje na vrhu pera i on njima barata majstorski, a svoj vlastiti opus crta analitički, s onom

dozom ozbiljnosti i ironije koje su strast njegova života. Zato mu opus nosi tako originalnu dimenziju individualnog. Ima još jedna osobina koja metodologiju njegova umjetničkog rada drži u tako zaokruženu svijetu osobne mudrosti, a to je disciplina kojom stvara bilo zvukoliku glazbu, bilo zvukoliku riječ. Da bi stvaralačka disciplina funkcionirala, on joj daje potreban kontinuitet i ujednačen tempo rada. Takav slijed aktivnosti stvara iskustva najrazličitije vrste, a kreacije koje neizostavno uključuju u sebi i spontanost trenutka, postaju afirmacija onoga što se iskustveno obnovilo i što stvaralački dotad još nije bilo korišteno. Dubravko Detoni ne miri se sa stanjem stvari, on je uvijek korak (ili više koraka) naprijed od svoje okoline ili od samoga sebe, jer se ta intelektualnost u glazbi i tekstovima stalno proširuje dinamičnim pulsom njegova vlastitog unutrašnjeg muzikalnog dnevnika.

Spontan i paradoksalan

Kad malo bolje pogledate skladateljev opus, imajući na pameti i njegov ludički izvodički udio (projekti s Ansablom Centra za nove tendencije — ACEZANTEZ, na primjer), savršeno je jasno da je pojam avangarda u elementarnom značenju predvodnika bliski skladateljev prijatelj i životni pratilac. On (skladatelj) mahom postupa suprotno od očekivanog (čak i kad govori, a tek kad piše!), nagao je, spontan, smion, paradoksalan, izvrsno poznaje tradiciju, a kad govori o vlastitoj umjetnosti koja stvarno razumije vrijeme u kojem nastaje, koristi riječ »eksplozija«. Slušajući koncert u Preporodnoj, taj *explodere* (rasprsnuti se, prsnuti) djelovao mi je, u odnosu na osobu koja je stvorila takvu vrstu glazbene napetosti, kao prepuna posuda iz koje se stalno prelijeva sadržaj. Ne samo da ode u drugu dimenziju, nego jednostavno kao specifična odlika takve jedne slike — metafore.

Liberalizam po mjeri autora

Detonijeve ekstemporacije za koji god se konstruktivni element uhvatite, primjer su vitalnosti suvremenog. Korektno je prihvatiti svaki tehnički pojam kojim autor skicira vlastiti »spiralni krug« (od posljednjeg bartókovskog neoklasičizma do posljednjeg avangardnog neokonstruktivizma), međutim važnim mi se čini podsjetiti da taj »spiralni krug« također govori i o naravi jednog umjetničkog djela koje ne bi moglo podnijeti bilo koji oblik sputavanja. Iz te osobne alternative neometanja unutrašnjih granica stvoren je liberalizam po mjeri autora, odnosno njegova koncepcija duha kojega sam s puno ozbiljnosti nazvala mladim.

Demonstracija te lucidnosti lijepo se smjestila u naziv (i sadržaj, također) jedne skladbe za orkestar iz 1983. — *The Wonderful Monster of Time* (Prekrasno čudovište vremena) pa u čudovito *Skladište malih predmeta* (za glasovir) koje je prouzročeno na autorskom koncertu, pažljivo smještam i ostale predstavljene skladbe u zbilja virtuosnim izvedbama: *Exaltacije* za dva saksofona (1990.), *Glasovirski kvintet* (2004.), *Follow Me* za komorni sastav (1993.) i *44 per 4 in 4* za kvartet saksofona i tape (1983.).

U Boogaloo dodijeljene nagrade Status

Strukovno priznanje najboljim instrumentalistima

Piše: Branka Muvrin

Goran Končar uručuje Posebnu plaketu Status predstavnicima Big banda HRT-a Anti Dropuljicu i Josipu Guberini

Svečana dodjela nagrada Status održana je 18. travnja u zagrebačkom klubu Boogaloo. Za instrumentaliste, redovne članove Hrvatske glazbene unije (HGU) koji su u protekloj godini imali vlastita izdanja ili su kao instrumentalisti gostovali na albumima drugih izvođača, glasovao je *on-line* do sada najveći broj

zadužen za kulturu, Duško Ljuština, obećao da će od sljedeće godine dobitnike *Statusa* Grad početi nagrađivati s 15.000 kn. U dodatnoj novčanoj potpori, primjerice, već četiri godine uživaju *Statusom* nagrađeni glazbenici vrlo aktivnog primorsko-goranskog HGU-a, jer se dobitnici te nagrade novčano stimuliraju i iz

glasača članova Udruge, njih više od 250. Kao što je prošle godine i najavio predsjednik HGU-a Husein Hasanefendić, struci se polako i sigurno vraća dostojanstvo, ali i glazbenici na tome moraju raditi. Glazbenici Zagrebačke županije bili su, vjerujem, osobito zadovoljni jer im je te večeri s pozornice kluba član zagrebačkog Gradskog poglavarstva

Fonda za unapređivanje kulturnog stvaralaštva Primorsko-goranske županije, jedinog tako utemeljenog fonda za novčano nagrađivanje zaslužnih djelatnika iz kulture.

Najinstrumentalist 2006. laskava je titula koju je te večeri osvojilo 17 hrvatskih glazbenika u tri kategorije. Najveći kolekcionar *Statusa* i dalje ostaje sjajni zagrebački saksofonist Saša Nestorović, koji je svake godine bio među nagrađenima, a u Boogaloo je primio svoj jedanaesti *Status*.

Na sceni su se, među ostalima, izmjenjivali mnogobrojni glazbenici — slavljениci Big Band HRT-a, Afion, Boa te Jacques & Soul Sisters, koji su, vjerojatno u skladu sa svojim imenima, na dodjeli nagrada Hrvatske glazbene unije jedini pjevali na engleskom jeziku. Manifestaciju je glazbeno zaključio Zlatan Stipišić-Gibonni koji je na kraju, tipično glazbenički, na scenu pozvao još jednog dobitnika *Statusa*, raspoložnog trubača Davora Križića. Bilo je to i kulminacija večeri — radostan glazbenički *session* u vrhunskoj izvedbi hrvatskih instrumentalista.

NOVA SKLADBA ALFIJA KABILJA

Vrhunac večeri na koncertu Zagrebačkih solista, održanom 14. ožujka 2007. u Hrvatskom glazbenom zavodu, svakako je bila prouzročena *Concerta in Re per tuba e archi* Alfija Kabilja, skladanog za Krunoslava Babića i Zagrebačke soliste. Djelo kroz tri stavka znakovitih naziva *Tubatel*, *Tubamorosa* i *Perpetuum tubile* predstavlja tubu kao instrument širokih izražajnih mogućnosti, te na svojevrsan način razbija predrasude o njemu kao isključivo pratećem instrumentu. Kabiljova glazba donosi širok raspon stilova, ali u okvirima bližima popularnoj i blues glazbi. Prvi stavak *Tubatel* na zanimljiv način razmatra problem mobilnih uređaja čije zvonjave nije lišen niti jedan koncert danas, pa tako i samom solistu na početku skladbe »slučajno« zazvoni isti uređaj. Drugi stavak *Tubamorosa* solistički instrument predstavlja u suprotnijem i intimnijem okruženju, u kojemu je Babićev ton potpuno zavladao koncertnim prostorom. Posljednji stavak bio je pravi kovitlac u kojemu se solist, uz sitne pogreške odlično snašao, a rezultat svega bila je njegova vrlo dobra i sigurna izvedba, u kojoj se ansambl Solista pokazao zanimljivim sugovornikom koji uživa u interpretaciji. Zasluge u prvom redu pripadaju skladatelju A. Kabilju i skladbi podjednako atraktivnoj izvođačima i publici, te smo dojma da na koncertnim repertoarima nedostaje sličnih djela naših suvremenih skladatelja. (Zvonimir Bajević)

Rast svjetskog tržišta digitalnih glazbenih uređaja

Tijekom 2006. godine diljem svijeta zabilježeno je oko 120 milijuna prodanih prijenosnih uređaja za reprodukciju glazbe, što je ujedno porast od čak 43%. Većina MP3 *playera* ispunjeno je glazbom prenesenom iz osobne kolekcije CD-a, ali korisnici MP3 zapisa mogu kupiti iste zapise jednim posjetom popularnih internetskih stranica kao što su iTunes i eMusic. Jedna od spomenutih stranica, eMusic tvrdi da je u prošloj godini prodala čak 100 milijuna takvih glazbenih zapisa (*downloads*), popunivši na taj način 10% sveukupnog digitalnog tržišta. Ipak, velike izdavačke kompanije neće odobriti da se na tim stranicama nalaze i njihovi glazbeni sadržaji, jer se na taj način ta glazba može kopirati između velikog broja uređaja. Također, u 2006. u Japanu je čak 90% iznosa sveukupne digitalne prodaje prihodovano prodajom glazbenih zapisa za mobilne aparate i telefone, dok je u Velikoj Britaniji prodano čak 53 milijuna pjesama putem *downloads*. No, takve brojke još uvijek nisu uspjele doseći možda očekivano opadanje izravne prodaje CD-ova. Usprkos brzom rastu prodaje digitalnih glazbenih uređaja, globalno glazbeno tržište u prošloj godini ipak bilježi pad prihoda od 2 do 3%. Glavni problem još uvijek je velika stopa piratstva. Međunarodni savez fonografske industrije IFPI proveo je anketu uz pomoć korisnika digitalne glazbe u Europi koja je pokazala da čak 14% njih redovito razmjenjuje ili dijeli neovlaštene glazbene sadržaje. Sukladno takvoj lošoj europskoj statistici nedavno potpisani Sporazum o osnovnim načelima i uvjetima za ostvarivanje prava na naknadu za reproduciranje autorskog djela za privatno ili drugo vlastito korištenje između HDS ZAMP-a i Hrvatske gospodarske komore doista određuje simboličnu naknadu za dostizanje glazbene tržišne ravnoteže. (Ana Kralj)

Dobitnici nagrada Status:

ZABAVNA, POP-ROCK I URBANA GLAZBA

Električna/akustična gitara: Nebojša Buhin—Nebo i Damir Halilić—Hal
Bas gitara: Robert Vrbančić—Robi
Klavijature: Kristian Terzić
Bubnjevi: Dalibor Marinković—Dado i Damir Šomen
Puhačka glazbala: Igor Geržina, saksofon
Ostala glazbala: Marko Ramljak, violina

NARODNA I ETNO GLAZBA

Tamburica: Denis Špegelj, bisernica — N.H.T.
Ostala glazbala: Nenad Kovačić — bongosi, tarabuka, djembe

JAZZ

Alt saksofon: Miro Kadoić
Tenor/sopran saksofon: Saša Nestorović
Truba/krlinica: Davor Križić
Električna gitara — Nagrada »Damir Dičić«: Darko Jurković—Charlie
Klaviir: Matija Dedić
Kontrabas: Goran Rukavina
Bas gitara: Henry Radanović
Bubnjevi: Krunoslav Levačić i Janko Novoselić
Udaraljke i ostali raznorodni instrumenti: Elvis Stanić, harmonika

Posebni plaketama Status 2007 nagrađeni su:

- Big Band HRT te šefovi dirigenti, Miljenko Prohaska i Silvije Glojnarčić u povodu 60 godina umjetničkog djelovanja u području jazz
- Ljuboslav Ljubo Kuntarić u povodu 60 godina umjetničkog rada u području autorskog stvaralaštva
- Dado Topić u povodu 40 godina umjetničkog rada u području rock—glazbe
- Meri Cetinić u povodu 40 godina umjetničkog rada u području zabavne glazbe
- Rade Malobabić, gitarist iz riječke metal skupine Downfally kao najperspektivniji mladi glazbenik

ZANIMLJIV PRESJEK PRISTUPA

Piše: Maja Đurinović

Muzički biennale Zagreb (MBZ) ima značajno, i moglo bi se reći, sada već povijesno mjesto u formiranju angažirane, nove hrvatske plesne scene. Biennale je, pogotovo u

počecima, donosio tada još teško dostupne informacije i otkrivao nove tendencije bliske plesu, ali je ujedno, što se zadržalo do danas — kada više i nemamo takvih kompleksa u odnosu na veliki svijet, programski ustrajao na uk-

ljučivanju hrvatskih autora i plesnih grupa.

Pri pregledu više ili manje plesnog programa 24. MBZ-a uočljivi su različiti pristupi i odnosi od kojih nijedan nije nov, ali zajedno daju zanimljiv presjek: od posve klasičnog — modernog baleta u kojemu autor odabire tri gotove skladbe koje onda koreografski uobličuje u radu s nekim postojećim ansambлом (*Tri pjesme*), preko osobnog tjelesnog iskustva, improvizacije i interpretacije glazbene kompozicije (*Ritam harmonije niskih frekvencija*), zatim zajedničkim, na neki način eksperimentalnim projektom grupe umjetnika različitih medija (Švedska plesna i elektronička scena), te na kraju, do plesača koji služe u interesu predstave, ovdje opere (*Tribun / Fabularium animale / Pingvini*) kao isječak i intervencija pokreta potrebna za cjelovitu kompoziciju djela.

Dobrodošla novost baletnog repertoara

Čast svečanog otvorenja Biennala, 19. travnja u Hrvatskom narodnom kazalištu, pripala je riječkom Baletu Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca i predstavi *Tri pjesme* u koreografiji Mattea Levaggija, značajnoj prije svega kao *hommage* skladatelju Igoru Kuljeriću. Naime, prve dvije od tri odpsane *pjesme* Kuljerićev su *Koncert za marimbafon i orkestar te Song*, dok je treća koreografija *Red Run* Heinera Goebbelsa. Kako je moja vizura i polazište ples, skrenula bih pozornost na riječki Balet koji je ovim projektom napravio veliki i neočekivani iskorak u izrazu, jer ga već niz godina gledamo u prilično uspješnim koreografijama (Zurovac, Ismailian, Clug) sasvim drugog, u mnogo čemu baš suprotnog izraza, mnogo bližeg suvremenom plesu. Tako je ovaj moderni baletni rječnik jakog tempa, silno brzog i čestog izbacivanja noge na špici, naglašene vertikale, apstraktnih linija i geometrijske hladnoće morao biti iznimno naporan izazov, rekla bih, i u smislu izvodačkog

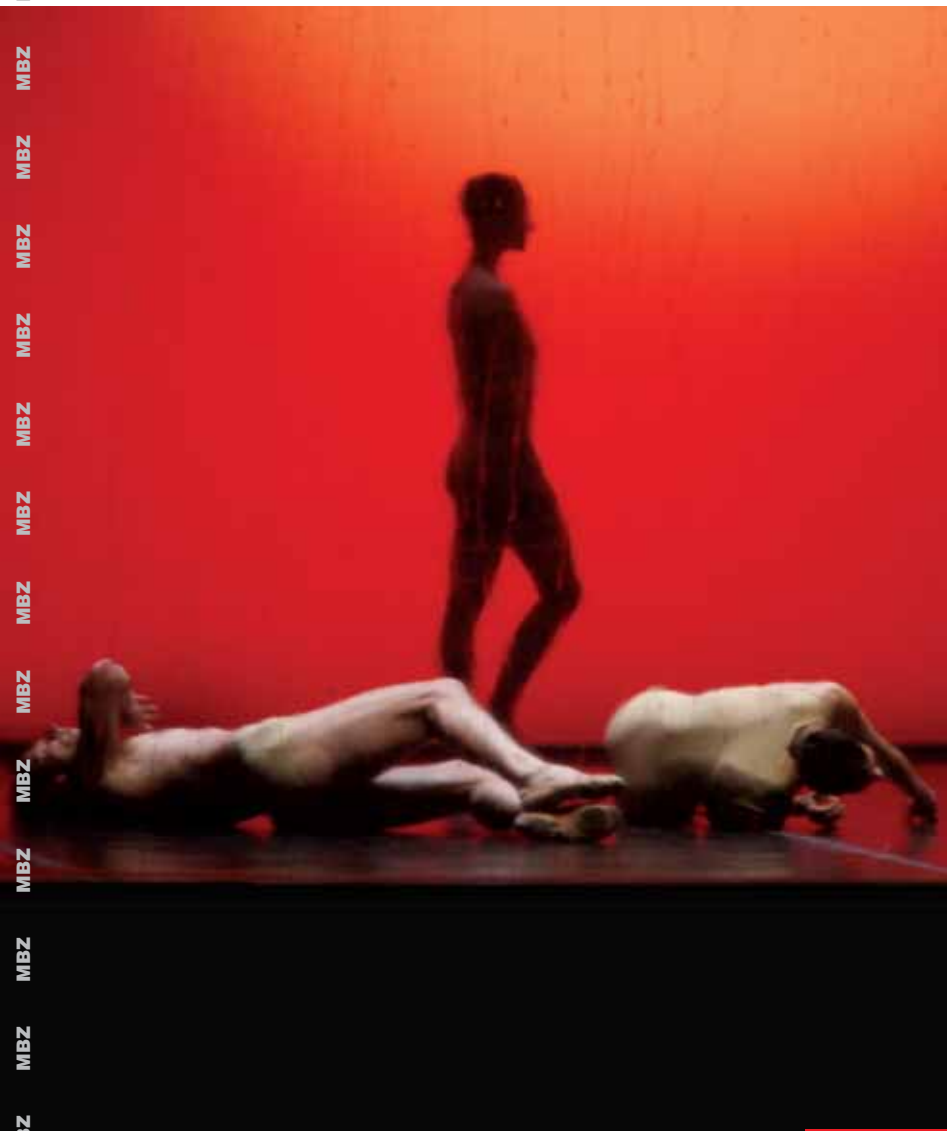
no zanimljivim, promišljenim i zahtjevnim radovima za koje je glazbu u pravilu i unutar čvrstih uputa skladao njezin brat Zoran Ščekić. Biennale po prvi put mijenja stvaralačku »proceduru« bratskog odnosa: Marija dobiva gotovu kompoziciju na istraživanje i interpretaciju (rad izvodi pod mentorstvom svoje bivše profesorice Silvy Panet-Raymond, kanadske umjetnice i predavačice na Sveučilištu Concordia u Montréalu). Plesačica ne priznaje predređeni položaj i nastoji na izgradnji samostalne cjeline koja se odvija paralelno s glazbom. Ali pokret pokrenut glazbenim impulsima voden je zadatošću glazbe i ne uspijeva nametnuti vlastitu slobodu izboru. Koliko god joj se racionalnom analizom postupaka (prema tekstu programske knjižice) činilo da se odupire, publici, dakle onima koji prvi put čuju zvuk i vide pokret, to nije bilo vidljivo. Dapače. Nije riječ o *prividu preklapanja* niti se ono čini *slučajnim*, nego o duboko upisanom zvuku koji titra tijelom pronalazeći svoje tanane putove.

Vještica u crvenim cipelicama

Švedska plesna i elektronička scena prava je multimedijalna, eksperimentalna i konceptualna umjetnička skupina koja se predstavila raznolikim programima i instalacijama. U *Isola* Katarine Eriksson i Håkan Mayer te izvedbi same Eriksson i Pera Sackléna, plesači su unutar bežičnim senzorima ozvučenog prostora nalik na ring. Njihovi pokreti, inače vrlo čisti i očito kultivirani proizvode zvuk, odnosno šum koji ih onda slijedi ili se umnaža, ili..., uglavnom teško je razlučiti plešu li oni po glazbi ili se glazba *svira* prema njima. A da je sve to s elektroničkom tehnologijom, koja poput nove igračke vuče u istraživanje i zaigranu fascinaciju samom igrom, neka vrsta *čaranja* silno je duhovito potvrdila Hanna Hartman s *Arba da karba* u kojemu je kao prava *vještica* u crvenim cipelicama na sceni miješala čarobne, dakako zvučne *napitke*. Nakon nevjerojatno moderne apstrakcije *Simfonije dijagonala*, animiranog filma Vikinga Eggelunga iz 1925. (ta vječito mlada avangarda!) koji je duhovito glazbeno *sinhronizirao* 70-tak godina kasnije Jonas Söderberg i sjajnog saksofinsta Jörgena Pettersona čiju svirku je teško ne gledati kao ples, večer 24. travnja u Gavelli završila je *Hysteria* autorice Susanne Jaresand u odličnoj izvedbi već viđenog plesačkog para. Eriksson i Sacklén izvode preciznu strukturu serija tijnajućih, prigušenih pokreta znakovitih u prijenosu unutarnje napetosti.

Sinkretički doživljaj

I na kraju, priča o plesu na 24. MBZ-u ne bi bila potpuna bez, barem spomena, filma *Melodije svijeta* Waletra Ruttmana iz 1929. prikazana prve večeri u kinu Europa. Uistinu, riječ je o rijetko svježem i sinkretističkom doživljaju, slaganju arhetipskih motiva (tako bliskih u tako različitim kulturama) i finim, duhovitim asocijacijama. A već smo pomalo zaboravili tu iskrenu i iskonsku zaigranu radost prepunu ritma i pokreta koja svjedoči o umjetnikovu užitku otkrivanja mogućnosti intervencije unutar novoga medija, stvaralačku, a dovoljno mudru i humanu da ta igra ne ostaje sama sebi svrhom.

Pri pregledu više ili manje plesnog programa 24. muzičkog biennala Zagreb, uočljivi su različiti pristupi i odnosi, od kojih nijedan nije nov, ali zajedno daju zanimljivi presjek

Balet HNK Ivana pl. Zajca

Koncert Kvarteta Rucner, 27. travnja u Muzeju Mimara

PRAIZVEDBE U PRVOM PLANU

Pretposljednega biennalskog dana u sklopu niza komornih koncerata u Muzeju Mimara nastupio je Kvartet Rucner s programom u cijelosti posvećenim novim djelima hrvatskih autora. Violinistice Sidonija Lebar i Iva Kralj, violist Dragan Rucner i violončelistica Snježana Rucner predstavili su uratke trojice hrvatskih skladatelja Tomislava Babića, Tomislava Uhljika i Ive Josipovića. Za svoj biennalski debi T. Babić, kojemu je primarni interes primijenjena glazba za televiziju, kazalište i film, odlučio je pokazati svoje viđenje zvuka gudačkog kvarteta u djelu nazvanom *Umbra* za koji je nadahnuće, prema vlastitim riječima, našao u unutrašnjem konfliktu. Nakon tih sukobljenih zvukova gudačkih instrumenata u rukama članova kvarteta, uslijedila su *Godišnja doba* za bandoneon i gudački kvartet Tomislava Uhljika. Djelo je nastalo 2005. s posvetom Kvartetu Rucner i njihovu suradniku bandoneonistu Peteru Soaveu čiji je nastup unio dodatnu dimenziju i svježinu u muzikalno Uhljkovo djelo. Naposljednje je praižveden i *Ars diaboli* Ive Josipovića, drugi gudački kvartet u njegovu opusu. Koristeći brojne mogućnosti artikulacije gudačkih instrumenata i njihova kombiniranja s udaraljka, upečatljivom temom i plesnim ritmovima, Josipovićovo je djelo na efektan i komunikativan način potvrdilo skladateljevu dosjetljivost u kontaktu sa suvremenim glazbenim tekovinama. (Ana Vidić)

Gudački kvartet Rucner i Ivo Josipović

rasta (ne samo u Rijeci.) Iako, opet je očito da ovakvo plesanje zahtijeva u prvom, drugom i trećem redu briljantnu tehniku, onu koja kao tek neprimjetno sredstvo ostvaruje pokretne strukture unutar vremena i prostora, autorskog koncepta i djela.

Uočljivi Takashi Setoguchi

Bez obzira na stil i navedene uzore Balanchinea i Cunninghama, (i Locka i Kyliana i, čini mi se, uopće dosta poznatog plesanja baleta koje kod nas nije nikad zaživjelo), koreograf Levaggi korektnim »iščitavanjem« partiture nije oduševio. Posebno je hladan i nedoživljen ostao ritmički zaigran marimbafon, dok se kompozicija *Song* u sretnom rješenju postavljanja gudačkog kvarteta na scenu i u čistoći prostornih linija plesačica čini mnogo uspješnijom. *Red Run* Goebbelsa je pak scenski vrlo atraktivna i izazovna skladba, u osnovi nastala za balet u suradnji s plesačima. Opća dinamika i bogato nijansiranje pokreta, posebno uočljiva u tijelu Takashija Setoguchija, gosta iz Balletto Teatro di Torino, pokazala je razumijevanje, odnosno autorski stav i izdigla se iznad samog »iščitavanja« i iznad samo apstraktnih forme.

Tanani putovi Ščekićeva ritma

Ritam harmonije niskih frekvencija (22. travnja, Teatar ITD) je solo koreo-izvedba Marije Ščekić, autorice i plesačice poznate po iznim-

Katarina Eriksson i Per Sacklén

Hrvatska operna okušavanja na MBZ-u

Piše: Ivan Ćurković

Svjetski koliko operne predstave u Hrvatskoj pate od konzervativnih redateljskih poetika, organizatori i producenti MBZ-a angažirali su vrhunske kazališne umjetnike, kako u gostujućim predstavama (izvršna Zora D. Isidore Žebeljan u obnovljenoj režiji glasovitog britanskoga opernoga redatelja Davida Pountneya) i koprodukcijama (tri jednočinke M. Kagela, S. Foretića i Z. Juranića u režiji Andreasa Bodea, istaknutog pripadnika njemačke alternativne kazališne scene), tako i na praizdobama opera mladih hrvatskih skladatelj(ica) Frane Đurovića i Mirele Ivičević. Prvi put u dodiru s operom, njihovih su se djela s uspjehom prihvatili talentirani hrvatski redatelji mlade generacije Mario Kovač i Nora Krstulović. Međutim, znakovito je da su od četiri hrvatska operna ostvarenja ovogodišnjeg MBZ-a (uzmemo li u obzir međudjelovanje skladateljskih te izvedbenih, podjednako glazbenih i kazališnih kvaliteta) uspjela tek dva, među kojima je meni osobno zanimljiviji Foretićev *Fabularium animale*, nastao pred više od dvadesetak godina.

Pozitivna radna atmosfera

Dvojba Mirele Ivičević između *serie* i *buffe* u blog-operi *Za tri lipe* samo je imaginarna, jer se poput svojih kolega odlučila za komični pol opozicije. Za to je, međutim, osim »verbalnog« potrebno posjedovati i glazbeni smisao za humor koji je gotovo izostao iz partitura *Eto vas* Frane Đurovića i *Pingvini* Zorana Juranića. Dvojica skladatelja nisu uspjela profitirati zajedničkim odabirom talentiranog Dubravka Mihanovića za književnoga suradnika: Đurović je uglazbio tek mali segment njegove

adaptacije Držićevih komediografskih fragmenata, povjerivši većinu teksta glumcu Frani Maškoviću, dok je Juranić nedovoljno ekonomično u libreto adaptirao njegov zabavni apokaliptični *pastiche* Ionesca. Od temeljnog zahtjeva opere da glazba ako već ne kreira, onda barem prati i potencira dramu libreta, Đurović je u samome startu odustao, tretirajući pjevane uloge kao marionete, a orkestralne odlomke kao scensku glazbu. Pozitivnu radnu atmosferu i zdušni angažman izvođača možemo zahvaliti dirigentu Josipu Nalisu i redatelju Mariju Kovaču, kojima zadatak i nije mogao predstavljati veći izazov. Nasuprot tome, pjevačka garda zagrebačkog HNK, koja je u Foretićevim basnama doslovce zablistala, u Juranićevim je *Pingvinima* djelovala, kao i režija Andreasa Bodea, prilično konvencionalno. Juranić je na MBZ-u 1999. svojom *Govori mi o Augusti* već dokazao da zna skladati cjelovitu operu, no u Mihanovićevom dramskom apsurdu nije pronašao zadovoljavajući glazbeni ekvivalent.

Oporni skladatelji bez iskustva opere

Parodijski postupci kojima se utječu Đurović i Ivičević zahvalni su kod visoko stiliziranog žanra kakva je opera, no na trenutke se činilo da oni s tom vrstom nemaju dovoljno pozitivnih iskustava od kojih bi krenuli (središnji se lik Florie Tosce tijekom predstave *Za tri lipe* više puta oslovljavao s Flora). Za razliku od Đuro-

Fabularium animale

Stavljanjem jednoga od tematskih težišta na glazbeno kazalište, 24. Muzički biennale Zagreb prihvatio se propitivanja mogućnosti suvremene opere. To je nezahvalan zadatak budući da se ona teško više može razvijati kao strogo kodificirana samosvojna forma.

vića, Mirela Ivičević to je preokrenula u vlastitu prednost: njezino je djelo kreativno utjelovljenje nemoći pred žanrom opere. S time se poklopio možda jedini istinski doprinos drugoj temi biennala, ženskom skladateljskom pismu, djelujući istodobno i »ženski« i nepatvoreno individualno, unatoč trendovskim postfeminističkim prizvucima i regionalnom splitskom tonu koji podsjeća na intelektualizirani oblik diskursa Arijane Čuline. Visoka razina komunikacije s publikom svjedoči o autoričinom kazališno-glazbenom sen-

zibilitetu kroz vješto poigravanje s konvencijama, pa nam ostaje za vidjeti hoće li se nekom drugom prilikom skladateljica snaći u manje osobnom »formatu«.

Prekid operne šutnje

Konačno, »koncertni komorni musical« Silvija Foretića ujedinio je u sebi većinu onoga čemu su mladi skladatelji bili tek na tragu (komiku koja se oblikovala i iz glazbenoga jezika), ali i ono što im je nedostajalo, a to je parodiranje upravo kroz neizmjenjnu ljubav prema tradiciji, te (kod najboljih komediografa uvijek prisutne) mjestimične ozbiljne tonove. Nakon salvi ni po čemu ba-

nalnoga smijeha, posljednja basna o pastiru i slavuju u glazbi je oslikana gotovo melankoličnim bojama, što je Andreas Bode značajno režijski osnažio naloživši pjevačima da se nastave međusobno optuživati za umjetničku nedjelatnost Lessingovim riječima: »Dein Schweigen ist schuld« (Tvoja je šutnja kriva). U svakom je slučaju pohvalno da je vodstvo MBZ-a prekinulo opernu šutnju mladih skladateljskih generacija, a ostaje nam da se uvjerimo o posljedicama za budućnost.

JAZZ SVUDA OKO NAS

Piše: Ognjen Tvrđković

European Movement Jazz Orchestra

Na ovogodišnjem izdanju MBZ-a jazza je bilo svuda oko nas, jer u vrijeme glazbene postmoderne skladatelji suvremene glazbe rado posegnu za jazz frazama (kao Srđan Dedić u skladbi *All That Blues* u briljantnoj izvedbi pijanistice Katarine Krpan). No i ortodoksne jazz formirane projekata na MBZ-u je bilo u dostatnoj količini i s dovoljno propitivanja glazbene materije, a da bi završili na programu ovako koncipiranog festivala suvremene glazbe.

Pijanist David Gazarov u Domu HDLU-a iskreno nas je obradovao ciklusom preludija nadahnutih slikama velikog makedonsko-hrvatskog slikara Ordana Petlevskog (1930. — 1997.). Bas gitarist i skladatelj Dubravko Vorih u skupini »New Tribe« okupio je vrsne mlade improvizatore, no njegov koncept fuzijskog jazza (među predstavljanim skladateljima bili su i Antun Tomislav Šaban i Berislav Šipuš, dakle oni koji dolaze iz »ozbiljne glazbe«) nije, nažalost, otišao dalje od konvencionalnih i već slušanih rješenja.

Švicarsko-francuski trubač i skladatelj Erik Truffaz svirao je

sa svojim 4tetom u okviru MBZ-a, ali i ciklusa Jazz kluba Zagreb HDS-a i KD V. Lisinskog. Silna tehnologija i električni instrumenti stavljeni su u službu pitke varijante melodijskog jazza, koji uzima iz pop glazbe, ali i eksperimentalnosti zadnjih razdoblja Milesa Davisa. Truffaz je bogatim melodijskim varijacijama u srednjim i sporim tempima gradio pomalo zasanjanu, mističnu atmosferu, ne upuštajući se u složene jazzističke *hot* improvizacije koje je prepustio sjajnom klavijaturistu, te čvrstoj ritam sekciji (bubnjar Marcello Erbeta i bas gitarist Marcello Giuliani), unoseći u svoju svirku elemente *funky* i rock ritmova. Uz vlastite skladbe svirao je i obradu pjesme genijalnog ekscentrika francuske šansone Sergea Gainsbourga. Sladak, komunikativan, melodiozan jazz vrhunske izvedbe, iako ne toliko eksperimentalan kakav suvremeni europski jazz zna biti i uz to kompatibilniji s estetskim namjerama MBZ-a.

Za kraj festivalskog programa dio projekata koje je neprofitna udruga Njemačko-glazbeno vijeće pripremila pod nazivom Europska akademija ansambala, i to za predstojeće njemačko predsjedanje Europskom unijom, slijedeći u toj ulozi Sloveniju i prethodeći Portugalu, pa su i odatle birani sudionici pojedinih ansambala poput sjajnog European Movement Jazz Orchestra čije je umjetničko vodstvo preuzeo istaknuti trubač i skladatelj Manfred Schoof. Uz njegove skladbe mapu su napunili i sami članovi orkestra, te hrvatski autori Matija Dedić, Ante Gelo i Antun Tomislav Šaban. Iako glazbenici koji su tek prešli dvadesetu, sjajni su instrumentalisti za koje u jazzu nema velikih tajni i koji su suvereno odsvirali zahtjevno i ambiciozno pisane aranžmane prepune ritmičkih i dinamičkih promjena korištenjem rock ritmova i elemenata suvremene ozbiljne glazbe. Schoof je mjesto dirigenta u jednoj izvedbi prepustio trubaču Matthiasu Schriefflu koji je u vlastitoj skladbi *Michael's Vohnung* bio i eksplozivni solist. Orkestar pokazuje da kulturna politika Europske unije može poroditi sjajne projekte i kada je suvremeni orkestarski jazz u pitanju. Bravo za kraj.

O novoj komornoj blog-operi Za tri lipe mlade splitske skladateljice

Opera, žena i vrijeme iz kuta Mirele Ivičević

Piše: Bojana Plečaš

Objedivši dvije teme ovogodišnjega Muzičkog biennala Zagreb, glazbenu scenu i žensko skladateljsko pismo, 22. travnja u Teatru ITD praizdobena je komorna opera *Za tri lipe* mlade splitske skladateljice Mirele Ivičević, koja je nakon završenog studija kompozicije na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, poslijediplomski studij medijske kompozicije, primijenjene glazbe i jazz kompozicije upisala u Beču. Potaknuta vlastitim razmišljanjima o operi i njezinoj aktualnosti u današnjem vremenu, skladateljica je stvorila višeslojnu blog-operu koja vrlo promišljeno i duhovito sjedinjuje problematiku već spomenute opere, žene i vremena te njihovo međusobno prožimanje. Djelo za koje je libreto napisala sama skladateljica, a dinamičnu režiju potpisuje Nora Krstulović, uobličeno je kao slijed prizora u kojima se izmjenjuju i isprepliću obrade popularnih opernih arija i govor, s naglaskom na ironične monologe u formi danas vrlo popularnog *bloga*.

Inteligentnoj koncepciji djela, koje se u najvećoj mjeri temelji na zabavnim scenskim zbivanjima i ženskim stereotipima, potpomognutima splitskim žargonom, svoj su veliki doprinos dale uigrane izvođačice: pouzdana sopranistica Marija Kuhar kao čistunka Mimi, Hana Hegedušić u ulozi razuzdane Carmen te izvršna nositeljica radnje, pripovjedačica Lana Barić, zabljesnuvši u ulozi brbljave Tosce. Svakako valja spomenuti i vrlo usklađen instrumentalni ansambl (Ivan Batoš, klavir, Ana Benić, flauta, Gordan Tudor, saksofon, Helena Babić, kontrabas i Goran Gorše, udaraljke), dramaturginju Maju Sviben i mlade modne dizajnerice Valentinu Pavlović, Dunju Šanjek, Dariju Vuković i Marina Sovara. Izvedba ansambala koji, pod ravnanjem Ivana Josipa Skendera, nenametljivo prati radnju i nadopunjava atmosferu, najblistavije trenutke doživjela je u jazz brojevima, uz uvjerljivu solisticu Hanu Hegedušić. Odaziv i pozitivne reakcije publike dodatno ukazuju na činjenicu kako je riječ o vrlo pitkom i inteligentnom ostvarenju kroz koje autorica vješto ostvaruje kontakt s gledateljstvom, zbog čega bi moglo naći mjesto i izvan bijenalskih okvira.

Ivan Batoš i Hana Hegedušić

BIENNALSKI HOMMAGE IGORU KULJERICU I STANKU HORVATU

Piše: Ana Vidić

U obilatom biennalskom programu posebno mjesto zauzimaju dva koncerta osmišljena kao hommage dvojici naših skladatelja koji su svojim djelovanjem višestruko zadužili i obilježili hrvatski glazbeni život u posljednjih nekoliko desetljeća. To su prošle godine preminuli akademici Igor Kuljerić i Stanko Horvat, kolege iz glasovite

kompozicijske klase Stjepana Šuleka, nakon koje su, razvijajući se u estetički različitim smjerovima i izričajima, dosegli status stvaratelja novije hrvatske glazbe, ubrajajući se tako među najizvođenije, a time i najprepoznatljivije hrvatske autore. Oni su kao skladatelji, ali i kao aktivni sudionici brojnih drugih područja uvelike usmjerili daljnja zbivanja na nacionalnoj sceni. Iako njihov odlazak znači i sm-

jenu generacija, njihova ostavština zasigurno će se izravno i neizravno ogledati u mnogim budućim događanjima.

Kuljerićev *Chanson triste*

Posvete dvojici stvaratelja bile su ujedno prva koncertna događanja drugog i trećega festivalskog dana. Na prvome koncertu u Preporodnoj

skladba po kojoj je cijeli koncert i dobio ime, iznimno je ekspresivno i dostojanstveno zaključila koncert uz visoke interpretativne dosege glazbenika.

Horvatom klavirski opus

Drugi se dan na istome mjestu okupilo pet naših vrsnih pijanista u odavanju počasti Stanku Horvatu. Njegov opus za glasovir kao instrument kojemu se stalno obraćao tijekom svojega stvaralaštva, predstavljen je svojevrsnim presjekom mnogostrukosti stvaralačkog izričaja u razdoblju od 1969. kada je nastala skladba *Sonnant* do 2004. i opusa *Ben misurato*. No, cjelovitosti uvida u skladateljev tretman klavira, nije bio potreban kronološki slijed, pa je tako koncert otvorio

najmlađi pijanist Aljoša Jurinić (rođen 1989.) interpretirajući upravo *Ben misurato*. Preko *Manuala* u izvedbi Brune Vlaheka i *Träumerei* u višestrukome tumačenju Vladimira Krpana, do *Sonnant* u izvedbi jedinog Slovenca među Hrvatima, Primoža Mavriča, pijanisti su slušateljima pružali sliku raznolikosti skladateljskih i interpretativnih zahtjeva. Gotovo tradicionalno obojena *Ostinata* i ratnim zbivanjima potaknuto djelo *De diebus furoris* na kraju je izvela skladateljica bliska suradnica, pijanistica Pavica Gvozdić, nadahnuto podsjetivši publiku na vrijednost i mjesto Horvatova glasovirskog opusa u hrvatskoj glazbi.

Iako njihov odlazak znači i smjenu generacija, njihova ostavština zasigurno će se izravno i neizravno ogledati u mnogim budućim događanjima. Posvete toj dvojici stvaratelja bile su ujedno prva koncertna događanja drugog i trećega festivalskog dana.

dvorani palače Narodnog doma, najprije su se okupili štovatelji Igora Kuljerića kako bi u izvedbi Zagrebačkih solista i mladog pijanista Filipa Faka svjedočili predstavljanju dijela njegova komornog opusa. Autorovi specifični i raznoliki tretmani izvodačkih sastava očitovali su se u djelima nastalima sredinom sedamdesetih godina i to u skladbi *Sustained sound* za gudače čiju je partituru sam skladatelj nazvao »vježbom u jednoličnosti« i čiji naslov u potpunosti odražava njezinu zvukovnost, te u *Metamorfozama* za glasovir i gudače obilježenima kontrastima. Naposljetku, *Chanson triste* iz 1998.,

Pavica Gvozdić

Proljeće Gudačkog kvarteta Rucner

Piše: Bojana Plečaš

Na prvi dan proljeća Gudački kvartet Rucner istoimenim je, ujedno i korizmenim koncertom, otvorio petu sezonu svoga ciklusa *Četiri godišnja doba* u dvorani Hrvatskoga glazbenog zavoda. Njihova se koncepcija koncertnoga ciklusa koji prati cikličke promjene u prirodi — izmjene godišnjih doba i pritom ugošćuje ugledne glazbenike — već potvrdila kao uspješna formula za privlačenje ljubitelja komorne glazbe. Osobitu vrijednost daju mu praižvedbe djela hrvatskih skladatelja, kontinuirano promicanje hrvatskoga glazbenog stvaralaštva te obilježavanje značajnih skladateljskih obljetnica.

Razveselivši svoju vjernu publiku buketićima proljetnoga cvijeća, violinistice Sidonija Lebar i Iva Kralj, violist Dragan Rucner i violončelistica Snježana Rucner na početku koncerta izveli su *6. gudački kvartet* Josipa Mihovila Stratika, plodnoga skladatelja 18. stoljeća, potomka

grčke obitelji koja se nastanila u Zadru nakon bijega s Krete pred Turcima. Najveći dio njegova sačuvanog opusa danas je pohranjen u glazbenoj zbirci Kalifornijskoga sveučilišta u Berkeleyu, no šest gudačkih kvarteta otkrio je dr. Stanislav Tuksar u *Biblioteci Marciani* u Veneciji, potaknut zapisima Josipa Andreisa u kojima ovaj autor citira članak iz prvoga izdanja njemačke glazbene enciklopedije MGG. Skladnom izvedbom pretklasične partiture Stratikova *6. gudačkog kvarteta* članovi Gudačkog kvarteta Rucner profinjenom su jednostavnošću otvorili proljetnu večer hrvatske glazbe.

Usljediла je praižvedba dviju skladbi Ljuboslava Kuntarića, *Hvala Ti Bože* i *Pred križem*, skladanih na stihove grobničke pjesnikinje Vlaste Juretić, koje je autor obradio za Gudački kvartet Rucner. U živopisnoj izvedbi melodičnih i harmonijski bogatih skladbi, članovima kvarteta pridružili su se gosti, operni umjetnici iz Rijeke, sopranistica Olga Šober i bariton Bojan Šober.

Prvi dio koncertne večeri Gudački kvartet Rucner priveo je kraju *Trima koralnim predigrama* za gudački kvartet J. S. Bacha, u obradi Josipa Magdića. Korizmene koralne predigre *Dok je Isus bio na križu*, *Čovječje, oplakuj svoj veliki grijeh* i *Krist je ležao u smrtnim mukama*, izvorno pisane za orgulje, u Magdićevim smjelim obradama za gudački kvartet, članovi Gudačkog kvarteta Rucner izveli su sa zamjetnom predanošću, uvjerljivo oertavajući njihov mediativno-sjajni karakter.

Još se jedno prigodno ostvarenje našlo na programu te večeri. Riječ je o *Korizmenom diptihu* (*Puč moj* i *Stala plačuć tužna mati*) Anđelke Klobučara, skladanom 2003. za sopran i gudački kvartet. Dionica soprana u potresnoj izvedbi Olge Šober, prožeta tužnim prizvukom gudača, vjerno je predočila zahtjevni glazbeni sadržaj toga djela. Krupa koncertne večeri bila je praižvedba kantate za sopran, bariton i gudački kvartet skladane na novozavjetni tekst, *Sedam posljednjih Kristovih riječi na križu* Josipa Magdića, čime je prigodno obilježen i skladatelj 70. rođendan. Svoj 208. opus Magdić je skladao u siječnju ove godine na poticaj vokalnoga dua Olge i Bojana Šobera te Gudačkog kvarteta Rucner. Zbog korizmene naravi koncerta, skladatelj je odlučio napisati djelo zasnovano na poznatim Kristovim riječima na križu na latinskome jeziku (1. *Oče, oprosti im jer ne znaju što čine*. 2. *Zaista, kažem ti: danas ćeš biti sa mnom u raj*. 3. *Ženo! Evo ti sina!* 4. *Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?* 5. *Žedan sam*. 6. *Svršeno je*. 7. *Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!*), utemeljivši ga na motivima iz gregorijanske, *Citharae octochordae* te hrvatskim nabožnim pjesmama. Razgovijetnu i smislenu izvedbu sopranistice Olge Šober i baritona Bojana Šobera ravnopravno su pratili članovi Gudačkog kvarteta Rucner, uvjerljivo iznijevši sadržaj Magdićeva osebudnoga glazbenog ostvarenja, čime su prigodno zaključili svoj prvi ovogodišnji koncert.

Novi alat za pronalaženje ilegalnog sadržaja na Internetu

Američka medijska tvrtka Attribution Corp. razvila je sustav koji će uskoro omogućiti pretraživanje milijuna stranica na Internetu pronalazeći ilegalno postavljene zaštićeni audio i video sadržaj, sliku ili tekst. Naime, novim sustavom Attribution Corp. planira svojim korisnicima omogućiti uvid u sve informacije o ilegalnom korištenju njihovih autorskih prava. Ova usluga trebala bi olakšati nositeljima autorskih prava da zatraže brisanje svojega sadržaja sa stranica koje za to nisu dobile njihovo odobrenje ili da se naplati naknada za njihovo javno korištenje. Nositelji prava i njihovi zastupnici do danas su se oslanjali na kombinaciju tehnologija i na njihova interna pretraživanja kako bi zaštitili vlastiti sadržaj na Internetu, ali su rezultati bili doista različiti. Kompanija Attribution, koja je osnovana tek prije godinu dana, tvrdila je da će s početkom 2007. u svom registru imati čak preko 10 milijardi internetskih stranica. Nova usluga američke tvrtke trebala bi biti dostupna javnosti za nekoliko mjeseci, ali ne zna se hoće li je dobro prihvatiti internetske kompanije koje korisnicima dopuštaju postavljanje određenoga sadržaja na stranicu. Zbog svakodnevnog mogućnost pojavljivanja novih internetskih adresa također nije poznato koliko će se često planirani registar stranica ažurirati. Attribution Corp. je naglasio da u početnom ne planira nadzirati p2p sustav razmjene podataka gdje se svakim danom trguje s velikim količinama piratske glazbe, filmova, televizijskih i računalnih programa. Tvrtka-početnik je već do sada sklopila prva poslovna prijateljstva vrijedna 10 milijuna američkih dolara te tako za početak napunila vlastiti budžet za pokretanje svog prvog velikog projekta. (Ana Kralj)

GIBONNI 8, OSTALI...

Piše: Robert Urlić

Gibbonni, Oliver, Massimo. Ta imena smo najčešće slušali na proglašenju nominacija za ovogodišnji Porin. Na dodjeli održanoj 22. travnja u Makarskoj dominiralo je samo jedno — Gibbonni, i to čak osam puta. Album godine (*Unca Fibre*), pjesma godine (*Andeo u tebi*), pop album, najbolja vokalna suradnja (*Andeo u tebi* — f. G. Bare i M. Azuse-na), najbolji aranžman (N. Bratoš), najbolja produkcija (N. Bratoš), najbolja snimka, najbolje likovno oblikovanje (V. Cuculić). Gibbonni je zaslužen apsolutni pobjednik. Oliver i Massimo su ozbiljna konkurencija, ali ne ovaj put. I nakon proglašenja nominacija puno se govorilo o tome kako u najznačajnijim kategorijama mogu biti nominirani projekti koji sadrže stare pjesme. *Oliver u Olympiji* je dobar album, kako je i sam Oliver izjavio, kruna dosadašnje karijere, ali i *live, Vještina 2* također sadrži više od pola starih pjesama i upravo zbog toga ovaj put, što je i samo glasovanje potvrdilo, Oliver i Massimo nisu bili konkurencija bez obzira na čak osam nominacija. Gibbonni je jedini imao kompletno novi materijal i zato njegovu trijumfu ne bi smjelo biti nikakvog prigovora. No ni Oliver i Massimo nisu iz Makarske otišli tužni. Massimo je po četvrti put zaredom proglašen najboljim muškim vokalom, a Oliveru će bez obzira na sve protekla godina ostati u lijepom sjećanju upravo zbog Pariza, Olympije, i sjajnog koncerta. Porini su se ove godine dodjeljivali u još trideset kategorija. Što se tiče onih najzanimljivijih treba izdvojiti mladu Riječanku Tinu Vukov koja je prema očekivanju najbolja debitantica, ali isto tako (iznenađujuće) dobitnica Porina za najbolju žensku vokalnu izvedbu, pored Zorice Kondže, Jelene Radan i Tamare Obrovac. Prvi Porin u karijeri osvojili su i Gustafi i to u kategoriji za najbolji rock album, najbolji album urbane klupske glazbe imaju Putokazi, a za najbolju izvedbu grupe s vokalom nagrađena je skupina E.N.I.

Nažalost, kao i proteklih godina — ovo je bila 14. dodjela — kategorije klasične, folklorne, klapske, etno i duhovne glazbe bile su u drugom planu, što s obzirom na kvalitetu i uspjeh pojedinih projekata i izvođača kod nas, ali i u inozemstvu svakako ne zaslužuju. Dobra je zamisao o *Porinu Klask*. Na decentnoj večeri posvećenoj ovoj glazbi na pravi bi se način ispravila višegodišnja nepravda prema glazbenicima koji puno više znače u glazbenom svijetu nego sva razvikana imena s naše

estrade. Najbolji album klasične glazbe ima Zagrebački kvartet (*W. A. Mozart Kvarteti*), najbolji etno album je *Blues reke Drave* Miroslava Evačića, folklorni *Ak' sem ti srčko ranil* Kvarteta Gubec, a klapski *Ne damo te pismo naša*.

Po prvi put u povijesti dodjeljivanja ove naše, ipak najznačajnije i najprestižnije glazbene nagrade, zbog nedovoljne produkcije nije bilo kategorija jazz glazbe, ali osvanule su nove za instrumentalnu glazbu i likovno oblikovanje *box seta*. Nije mi jasno zašto, jer upravo dvije sigurno dogodine neće ugledati svjetlo dana i upravo o takvim stvarima bi odgovorni trebali razmisliti. Kategorija je ionako previše, s obzirom na našu produkciju, a ovogodišnje nominacije, ali i glasovanje pokazale su nedovoljnoglasačko poznavanje predloženih materijala ili jednostavno nezainteresiranost. Ne možemo reći da se Institut hrvatske glazbene industrije ne trudi postaviti stvari na svoje mjesto, ove godine su smanjili broj glasača s 900 na 600, ali ipak mislim da bi se dodatno trebalo poraditi na tome da se pojedincima šalju na glasanje samo kategorije za koje su kompetentni i za koje se zna da ih poznaju. Razmišljanje da će

svi glasati samo u onim kategorijama o kojima znaju očito pada u vodu, pogotovo nakon raznoraznih izjava da nekima ne pada na pamet preslušavati predložene materijale.

Nagrade za životno djelo ove su godine zasluženom dobili skladatelj, pijanist, pisac, »guru novog zvuka« Dubravko Detoni i dubrovački kralj melodije, kako ga je nazvao kolega Alfi Kabiljo, skladatelj, aranžer, dirigent i gitarist Đelo Jusić. Prvi put posebno priznanje, to jest Porin za doprinos hrvatskoj glazbenoj industriji, dobila je institucija, diskografska kuća Croatia Records (nekadašnji Jugoton) povodom šezdesete godišnjice postojanja.

Makarska se i ovaj put pokazala kao dobar domaćin i nije bez razloga sve sudionike i namjernike dočekao natpis na ulazu u grad »Porin se vraća kući«. Za razliku od nekih dosadašnjih gradova domaćina gdje se osim plakata o Porinu nije moglo primijetiti da se nešto bitno događa, u Makarskoj se Porin osjećao na svakom koraku. Tih dana grad jednostavno živne, jedino se ovdje događaju i brojni popratni koncerti. Još da je prava dvorana umjesto šatora, ali to je već priča koja se povlači godinama i to ne

samo u Makarskoj. Hrvatska jednostavno nema odgovarajući prostor za ovakvu priredbu i to je jedan od problema koji se treba riješiti želimo li da Porin na pravi način predstavlja najbolje u glazbenom i produkcijskom smislu. Govoriti o nekakvoj »svečanosti hrvatske glazbe« koja se odigrava u pivskom šatoru nema smisla, a to je pokazala i ovogodišnja svečana dodjela. Problemi sa svjetlom (jer je šator proziran), tonom, malom pozornicom i nedovoljnim brojem termina za probe, rezultiralo je da se ove godine i nije održala prva generalna proba. Sama svečana dodjela bila je po običaju duga, preduga, više-manje nezanimljiva, s puno priče i najmanje glazbe zbog koje smo svi bili tu. Dogodine je 15. jubilarni Porin i nadam se da će se i zbog toga puno više vremena posvetiti pripremi i razradi svečane dodjele u svakom smislu. A što se tiče glazbe? Bit će dobre sigurno, možda i vrhunske, ali hoće li je glasači prepoznati ili barem preslušati, vidjet ćemo za godinu dana.

USTAVNI SUD RH DONIO ODLUKU O SUSTAVU PRIVATNOG KOPIRANJA

Ustavni sud RH odbacio je u siječnju kao neutemeljen prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima s Ustavom RH, posebno njegovih odredbi koje se tiču sustava privatnog kopiranja. Ova odluka Ustavnog suda također odbacuje tvrdnje vezane uz privatno kopiranje odnosno uz navodnu nelegalnost i nelegitimnost takozvanog Sustava za privatno kopiranje, kao i tvrdnje da se njime krše prava i slobode građana i poduzetnika RH zajamčene Ustavom, kojima je javnost, zbog njihova čestog iznošenja u posljednjih mjesec dana, nažalost, netočno informirana. Naime, Ustavni sud potvrdio je da je Sustav privatnog kopiranja definiran Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima u potpunosti u skladnosti s Ustavom RH.

Pored toga, spomenuti Zakon potpuno je usklađen s preuzetim međunarodnim obvezama naše zemlje. Potvrđeno je da ovaj sustav ograničava prava nositelja autorskih i srodnih prava kako bi upravo građanima dao pravo kopiranja zaštićenih autorskih djela za njihovo privatno ili drugo vlastito korištenje, što im razvoj tehnologija zapravo već od sedamdesetih godina prošloga stoljeća omogućava. Drugim

riječima, bez ovoga sustava građani ne bi mogli svakodnevno koristiti blagodati tehnologija u svrhu kopiranja autorskih djela. Obveznici plaćanja autorske naknade u sustavu privatnog kopiranja stoga su upravo uvoznici tehničkih uređaja za reproduciranje i praznih nosača zvuka, slike ili teksta, a postupak donošenja cjenika naknada propisan je istim Zakonom. Također, Ustavni sud smatra da zakonsko rješenje nadzora donošenja i primjene cjenika osigurava djelotvoran nadzor te da nije u nesuglasnosti s Ustavom, kojim je, između ostaloga, propisano da su nepovredivost vlasništva i vladavina prava najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske. I na kraju, tim sustavom nije ograničena sloboda poduzetništva niti se ograničavaju poduzetnička prava onih koji se bave uvozom i/ili prodajom tehničkih uređaja i praznih nosača zvuka, slike ili teksta. Naime, Ustavni sud ističe da »sloboda poduzetništva nije apsolutna i ne isključuje poduzimanje i propisivanje određenih mjera i postupaka kojima zakonodavac posredno regulira tržišne odnose. Jedna od takvih mjera jest i plaćanje naknade sukladno članku 32. stavku 4. ZAP-a«.

Opširnije:

Ustavni sud je u obrazloženju svoje odluke krenuo upravo od odredbe iz članka 68. Ustava RH:

»Jamči se sloboda znanstvenoga, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva. Država potiče i pomaže razvitak znanosti, kulture i umjetnosti. Država štiti znanstvena, kulturna i umjetnička dobra kao duhovne narodne vrednote. Jamči se zaštita moralnih i materijalnih prava koja proistječu iz znanstvenoga, kulturnog, umjetničkog, intelektualnog i drugog stvaralaštva.«

Također, Ustavni je sud istaknuo da je RH potpisnica nekoliko međunarodnih ugovora koji predviđaju i nalažu uvođenje rješenja koja bi građanima u određenim slučajevima dopustila kopiranje zaštićenih autorskih djela, no ne na štetu autora te pritom podsjeća da su ti međunarodni ugovori dio pravnog sustava RH te da su po svojoj snazi iznad zakona. Posebno su istaknute obveze RH preuzete Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju iz 2001. godine između RH i Europske zajednice: »Hrvatska će poduzeti nužne mjere kako bi najkasnije tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma zajamčila razinu zaštite intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva ko-

ja je slična zaštiti koja postoji u Zajednici, uključujući učinkovita sredstva za provedbu tih prava«. Sukladno tim obvezama, u Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima, ugrađeno je sedam direktiva Europskog parlamenta od kojih »Direktiva o harmonizaciji određenih aspekata autorskog prava i srodnih prava u informatičkom društvu« predstavlja temelj za ograničenje isključivog prava reproduciranja za privatno kopiranje i drugo vlastito korištenje, pod uvjetom da nositelji prava dobiju pravičnu naknadu.

Autorska i srodna prava po svojoj su naravi privatna imovinska i moralna prava autora i drugih nositelja prava, koja pripadaju svojim nositeljima i s kojima njihovi nositelji mogu slobodno raspolagati. Zakonom propisana ograničenja autorovih isključivih prava predstavljaju uravnoteženje između isključivih autorovih i srodnih prava, s jedne strane, i potrebe zadovoljavanja općih interesa društva, s druge strane. Ukoliko ne bi postojalo ograničenje iz članka 82. ZAP-a, ne bi bilo pravno moguće učiniti niti jednu kopiju bilo kojeg autorskog djela ili predmeta srodnog prava bez prethodne dozvole autora, odnosno nositelja srodnog prava.

Ističe se i sljedeće:

»Digitalno okruženje« (koje se javilo osamdesetih godina 20. stoljeća) značajno je promijenilo način iskorištavanja autorskih djela jer je u suvremenom svijetu digitalne tehnologije daleko lakše izrađivati kopije djela, a kvaliteta kopije istovjetna je izvorniku«.

Također, Ustavni sud obrazlaže da, budući da su građani dobili pravo kopiranja zaštićenih autorskih djela, »autori djela za koja se, s obzirom na njihovu prirodu, može očekivati da će bez njihova odobrenja biti reproducirana fotokopiranjem ili snimanjem na nosače zvuka, slike ili teksta za privatno ili drugo vlastito korištenje ima pravo na primjerenu naknadu od prodaje tehničkih uređaja i praznih nosača zvuka, slike ili teksta, sukladno članku 32. ZAP-a«.

Tu naknadu plaćaju uvoznici tehničkih uređaja za reproduciranje i praznih nosača zvuka, slike ili teksta (s obzirom da u Republici Hrvatskoj nema proizvođača takvih uređaja). Naknada se određuje na način određen člankom 162. ZAP-a: naknadu za privatno kopiranje i drugo vlastito korištenje, dužni su plaćati uvoznici tehničkih uređaja». (Marina Ferić)

IN MEMORIAM ĐORĐE NOVKOVIĆ (Šabac, 2. 9. 1943. — Zagreb, 6. 5. 2007.)

Govor Ive Josipovića prigodom posljednjeg ispraćaja Đorđa Novkovića

Dragi Đorđe,

Poštovana obitelji Novković,

Uvaženi prijatelji i poštovatelji našeg Đorđa,

Svaki put kada smrt odvede nama nekog bliskog i dragog, pitamo se što je život i što poslije njega. Od svih odgovora, barem je jedan točan. Onaj, da nastavljam živjeti u uspomenama živih onoliko koliko smo im darovali svoje ljubavi, dobrote, talenta i drugih vrлина. A naš je Đorđe bio čovjek vrлина kojega ćemo svi mi, a i oni iza nas, dugo pamtiti. Zasiurno, njegova će ga se obitelj ponajprije i zauvijek sjećati jer je bio uzoran suprug i otac. Mi drugi ćemo ga pamtiti po njegovu talentu i glazbi, ali i zato jer je bio dobar čovjek, zato jer je darivao pjesmu.

Đorđe Novković je prije svega bio skladatelj. Spominjemo njegovih više od 2.500 pjesama na oko 20 milijuna prodanih ploča. Hitovi koje nam je ostavio pjevati će se još dugo. Ali, na našoj sceni Đorđe nije bio samo hit-maker, tekstopisac, aranžer, izvođač, producent, diskograf — dioničar i jedan od vođa Croatia Recordsa. On je bio, zapravo, sve što glazbena scena danas jest.

Kažu, Đorđe je »tata« hrvatske zabavne glazbe. Ne zato što prije i poslije njega na našoj estradi ne bi bilo sjajne glazbe i glazbenika. Ali da, zato što prije njega, a vjerojatno ni dugo nakon njega neće biti autora s toliko hitova i prodanih nosača zvuka. Da i zato što je od samog početka karijere, u tada megapopularnim sastavima Indexi i Pro Arte, a kasnije

kao skladatelj, dominirao glazbenom scenom bivše Jugoslavije i kasnije Hrvatske. Možemo ga zvati »tatom« zabavne glazbe i zato što je, došavši iz Sarajeva, gdje je rođen 1943., u Zagreb krajem šezdesetih prošlog stoljeća odmah postao dobar duh naše glazbene scene. Zato što je, ne samo surađivao s gotovo svim našim pjevačkim zvijezdama, nego i što je mnoge od njih upravo on učinio zvijezdama. Mnogi glazbenici, pa i oni koji su danas ovdje na Đorđevu posljednjem ispraćaju, smatraju ga svojim učiteljem, pa i drugim, glazbenim ocem. Otkrivao je mlade talente i nesebično im svojim autoritetom i pomoći širom otvorao vrata uspjeha. Zato je i sam, iako pomalo zatvoren, uvijek skroman i samozatajan, bio megazvijezda. A samo megazvijezde na estradi mogu sjati toliko dugo koliko je to činio Đorđe. Četrdeset godina bio je u samom vrhu naše zabavne glazbe. Đorđe Novković bio je vrh profesionalizma na estradi.

Klasično i temeljito obrazovani glazbenik sa završenim studijem dirigiranja na Muzičkoj akademiji u Sarajevu u klasi profesora Mladena Pozajića, Đorđe je unio svojevrsnu revoluciju na našu estradu. Svojim ju je radom učinio biznisom, u onom dobrom, najboljem smislu te riječi. Estetika tržišnog uspjeha koju je dosljedno i nadasve uspješno primjenjivao, nije ga spriječila da nam podari i brojne hitove nesumnjive umjetničke vrijednosti, prepoznate i izvan naše domovine. O uspjehu njegovih skladbi ponajbolje govori činjenica da se za neke od njih misli kako su to narodne

pjesme.

Đorđe Novković je višestruko nagrađivan na praktično svim našim festivalima, od Zagreb-festa do pobjede na prvom hrvatskom izboru za Pjesmu Eurovizije. Njegov rad nisu cijenili samo festivalski žiriji i široka publika. Svoje divljenje Đorđevu radu pokazala je i cjelokupna struka dodijelivši mu 1996. godine, kao još relativno mladom čovjeku, nagradu za životno djelo.

Pripremala se proslava 40 godina umjetničkog rada Đorđa Novkovića. Na žalost, smrt je bila brža. Ali, njegove udruge, Hrvatsko društvo skladatelja, čiji je član još od 1969., Hrvatska diskografska udruga, Hrvatska glazbena unija i Institut hrvatske glazbene industrije te Croatia Records dovršit će projekt obilježavanja umjetničkog rada Đorđa Novkovića i njemu u slavu i sjećanje pokloniti ga ljubiteljima glazbe.

Poštovana obitelji Novković, počašćen vašom željom i željom glazbenih udruga da budem taj koji će se u njihovo ime i u ime glazbenika i drugih kulturnih djelatnika oprostiti od vašeg i našeg Đorđa, izražavam vam iskrenu sućut i naše duboko žaljenje što Đorđe više nije s nama. Ali, izražavam i ponos što smo živjeli i radili s Đorđom Novkovićem koji je svojom glazbom i radom obilježio vrijeme u kojemu je živio.

Iako moram reći, zbogom Đorđe, Đorđe ostaje s nama jer će Stari Pjer još dugo, dugo pjevati na našim ulicama i u našim srcima.

Zato hvala Đorđu Novkoviću i vječna mu slava!

IN MEMORIAM IVAN-IVICA PERCL (Zagreb, 1

Govor Ivana Stamaća prigodom posljednjeg ispraćaja Ivana—Ivice Percla

C
Hrva
izraž
zbog
agog

Prije
s Ivi
iz sv
tribin
sklac
naslo
toim
Kraje
posv
truko
sklac
prača
počiv
vao
zočn
pušta
blago
kojer
liko
boles

Ali,
Ivičin

umje
skom
na vr
nim
usnu
i cr
blago
bivst
nice:
gatst
umje
sebič
ent,
posv
pjeva
pred
nih c
Radi
hrvat
doslj
za oč

Gdje
altru
sklac
na p
svoji
jih v
oček
meg
Đorđ
prote
tio, z
anga
nepr

27. 1. 1945. — Zagreb, 16. 3. 2007.)

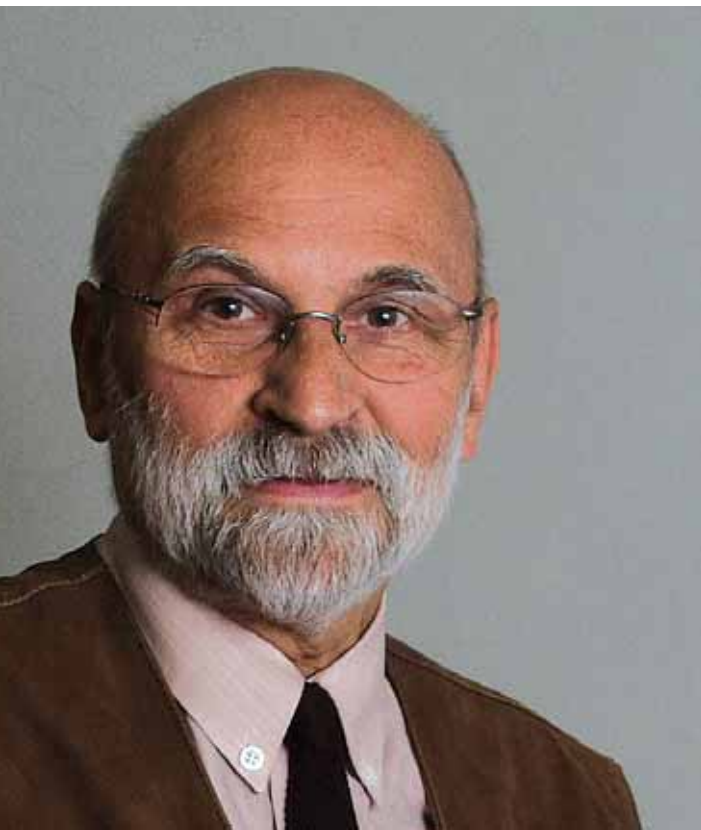
Gospode i gospodo, prijatelji i štovatelji Ivana–Ivice Percla, draga obitelji Percl! U ime hrvatskoga društva skladatelja pozdravam Vam našu najdublju sućut i žalost zbog gubitka Vašeg oca, a našega drugog kolege.

15 dana proveli smo večer u Domovinskom ratu koji je osobno vodio zadnju seriju glasovite serije Glazbenih skladbi pri Hrvatskome društvu skladatelja. Imala je simboličan naslov »Blagoslov«, prema istoj skladbi kantautora Brune Novčića. U ovom slučaju je ta večer bila posvećena. Ne mogu se otići višestrukom značenju te Krajcarove ulice danas kad Ivicu Percla isporučimo na njegovo zadnje odredište. Kao da je Ivica tada zazvao Božji blagoslov na sve nas, a mi, sluteći (ili znajući) da nas na ovaj svijet, kao da se već osjetio prisiljen od Svevišnjega prema nam, da se konačno uputio nakon togodišnje uporne borbe protiv zle sudbine.

Božji blagoslov iskazuje se u našem sveukupnom djelovanju u

uznositi način. Svoj glazbeni umjetnički credo dosljedno je ostvarivao kroz skladanje na stihove najvećih hrvatskih pjesnika, ne obazirući se na čestu podrugljivost o »uglazbljivanju literature«. Pa ipak, Ivica poduzima mukotrpan put po pozornicama i tribinama diljem Hrvatske radi popularizacije hrvatske glazbe, ne potiskujući svoje vlastite ostvarenje, ali stavljajući ih u decentno odmjeren odnos prema djelima svojih kolega.

Ono što mu hrvatski skladatelji u najvećoj mjeri duguju, jesu glazbene tribine u Berislavićevoj 9, gdje je u zadnjih 11 godina Ivica Percl predstavio stvaralaštvo gotovo stotinu skladatelja i glazbenika iz Lijepe Naše. Ivica nije robovao bilo kojoj umjetničkoj »ladici«, umjetničkom usmjerenju ili grani glazbe: hrvatska klasika, rock i pop-glazba, glazbena baština, jazz, šansona, duhovna glazba — sve se to moglo uživo odslušati na Perclovim kulturnim glazbenim tribinama. I slušalo se: dolazili su članovi Hrvatskoga društva skladatelja, ali i brojni slušatelji iz građanstva — prijatelji glazbe i glazbenika.

etnosti: u njegovu skladateljskom izričaju, u njegovim hvatovima ratu gitare, u njegovim blaglasansonskim zapjevima uz vječitu harmoniku, u njegovim slikama i crtežima. Nadalje, Božji se blagoslov iskazuje u Ivičinu govorništvu unutar uže i šire zajednice prvenstveno u duševnom boju vlastite obitelji, u umjetničkim društvima kojima je ne samo darivao svoju marljivost i talenat u napačenoj Domovini kojoj je posvećivao brojne dane svirajući i govoreći hrvatskim braniteljima istinskih neprijateljskih smrtonosnih riječi, u eteru pred mikrofonima o Marije gdje je predstavljao duhovno stvaralaštvo, u jednom rodoljubnom nastojanju čuvanje hrvatskog identiteta.

su korijeni Ivičina bezmjernog optimizma? Doista, iako vrlo plodan skladatelj, Ivica Percl je više vremenom posvećivao promoviranju djela svojih kolega skladatelja negoli svo vlastitih djela. Čovjek to ne bi mogao znajući za Ivičin prvotni cilj — uspjeh sa »Starim Pjerom« od Novkovića. Svoj lik i likovnog pjevača nikad nije napustio — pravo ga je produbio kroz svoj životan glazbom protiv svake zla, na vrlo profinjen, ali

Ivane — Ivice Percl! Da nisi ništa drugo stvorio, Tvoje bi glazbene tribine dale pečat Tvojim slavi. Na tim si tribinama uspješno okupljao nas svoje kolege svih mogućih grana i usmjerenja. Tu smo se družili, mogli smo porazgovarati i upoznati se bolje međusobno jer si nas Ti znao diskretno povezati. Koristio si se u tu svrhu ponekim aktualitetom naših kolega — rodendanom, jubilejem, novim diskografskim izdanjem i tome slično. I tako je bilo i zadnji put, pred 15 dana, kad smo nas dvojica razgovarali i zajedno poželjeli da Te Bog poživi, e da bi ovakvih prigoda bilo još.

No, Ti si eto pošao »kud za vazda gre se«, i nama ne preostaje drugo nego poželjeti da se što prije nađe Tvoj nasljednik, da Tvoj plodan rad na očuvanju ljudskosti među hrvatskim stvarateljima glazbe ne umine s Tvojim odlaskom.

Mi koji (zasad) ostajemo na ovome svijetu znat ćemo čuvati uspomenu na Tebe, i znat ćemo cijeniti dobro koje si nam ostavio. Neka Ti bude laka hrvatska zemlja koju si toliko ljubio. Neka Svevišnji primi k sebi Tvoju dušu, a Tvoj duh — neka ostane zauvijek s nama.

IN MEMORIAM KREŠIMIR–KREŠO BLAŽEVIĆ (Slavonski Brod, 27. 1. 1958. — Zagreb, 19. 3. 2007.)

Piše: Ognjen Tvrđković

Odlazak ključnog autora, gitarista i pjevača »novog vala«

Hrvatska popularna glazba gubi svoje najistaknutije protagoniste. Netom nas je napustio Ivan–Ivica Percl, a već nas je sustigla vijest o preranoj smrti Krešimira Blaževića, čovjeka uz čije se ime vežu neki od najljepših trenutaka hrvatskoga »novog vala«, stvorivši ih sa sastavom koji je osamdesetih predvodio kao ključni autor, gitarist i pjevač, The Animatori (kasnije bez ovoga »the«!). S njim je snimio više singlova i tri LP-ja s nekima od antologijskih pjesama koje ostaju u uspomeni sve do danas.

Krešimir–Krešo Blažević, poznat i

draganosti, originalne i lako pamtljive. Slijedi antologijski LP *Andeli nas zovu da im skinemo krila* (Jugoton, 1983.) s nizom uspješnica, od naslovne preko *Ljeto nam se vratilo*, *Madarac*, *Kasno je za prosinac*, potom posveta prerano preminulom bratu *Kad odlazi svjetlo* i druge, te već spomenuta *Male curice*. Bile su to óde i ditirambi ljetu, ljubavi, iskrenim međuljudskim odnosima, hedonizmu i nije čudo da smo svi te pjesme prihvatili bez izuzetka. Slijede još dva odlična albuma *Sti momci i djevojke* iz 1984. i *Dok ležim cijeli dan u sjeni* iz 1987., a nakon toga grupa je polako zaključila svoj rad.

po nadimku R.I.P., koji nas je napustio u 49. godini, dakle u dobi kada je još mnogo toga mogao dati glazbi, bio je nadasve slojevita osoba, iako se to nije moglo naslutiti iz njegova svakodnevnog skromnog i suzdržanog ophođenja. Bio je autor antologijskog glazbenog opusa, etnolog s magisterijem, kritičar, urednik, tajnik u Matici hrvatskoj, pokretač brojnih akcija, jedan od suosnivača Hrvatske glazbene unije i redovni član Hrvatskog društva skladatelja te Hrvatskog etnološkog društva, pjesnik i pisac i što još sve ne. Poznao sam ga od ranih osamdesetih i odmah sam njim ostvario prisan i prijateljski odnos. Kad god smo se sreli, na koncertima ili u Matici, poklonio mi je neko svoje novo djelo — ploču, knjigu poezije, priču ili autobiografiju *Ostat ću mlad* (Faktura, Zaprešić, 2003.), prvu u nizu sličnih sjećanja na herojske dane hrvatskoga »novog vala«.

Rođen 27. siječnja 1958. u Slavonskom Brodu zarana uči violinu i gitaru u tamošnjoj osnovnoj glazbenoj školi, osluškuje vibracije engleske i američke glazbe, od The Beatlesa i pub rocka do Amerikane i The Kinksa, sanjajući, kao i svi dječaci, o vlastitom sastavu i pjesmama koje će pisati za njega. Na prijelazu iz sedamdesetih u osamdesete nastaju revolucionarne promjene na tadašnjoj rock sceni, dolazi punk i »novi val«, a naš se Krešo predano uključuje u tu bujicu. Već je u Zagrebu na studiju etnologije i komparativne književnosti na Filozofskom fakultetu. The Animatori počinju s radom 1980., a 1982. nastaje kvartet s električnom violinom u postavi, koja je uz njegove skladbe davala ponešto drugačiji zvuk od svega što se toga trenutka moglo čuti na sceni. Prvi singl *Male curice/Živjeti mirno* (Jugoton, 1982.) predstavlja njegov osebujni autorski rukopis — nježne, iskrene, melodiozne pjesme pune ljetne prpošnosti i raz-

Krešo Blažević nastavlja djelovati u glazbi, i dalje piše nove skladbe, radi kao urednik, diplomira i magistrira etnološke znanosti, piše glazbene kritike, objavljuje više knjiga poezije, novela i sjećanja, djeluje u Matici hrvatskoj kao tajnik i bavi se mnoštvom drugim stvarima. Njegove pjesme su sada svuda oko nas, koriste ih za filmove, pojavljuje se na znanstvenim simpozijima, bilo kao organizator ili etnolog–istraživač (posebno kada je glazba u pitanju, njegove kritike nalazimo u Vijencu, Kani i Cantusu, kompilira stare radove The Animatora na CD–u i objavljuje nove pjesme u suradnji s gitaristom Brankom Bogunovićem–Pifom, svoje pjesme pjeva na proslavi 25–godišnjice pojave »novog vala« u klubu Tvornica, sprema obnovu rada Animatora, bavi se i duhovnom glazbom (posebno pavlinskom!) i obradama starih hrvatskih napjeva, biva i urednikom u klubu Kulušić i u Croatia Recordsu, jedan je od suosnivača HGU–a.

Sudjelovao je u Domovinskom ratu kao vojnik 99. zagrebačke brigade u akciji *Oluja*, te je ukazom predsjednika Republike odlikovan medaljom *Oluja*, a dobitnik je i priznanja 101. brigade HVO–a te 2. gardijske brigade Gromovi.

Dovoljno za dva života, a ne jedan i to prerano prekinuto!

Možda najbolji *hommage* tom skromnom, radišnom i nadasve talentiranom čovjeku odali su mladi posjetitelji koncerata u počast četvrt stoljeća »novog vala« u nas — njegove vesele, propošne, optimističke stihove pjevali su s njim, mada su nastajali u vrijeme kada su se oni rađali. Odvojivši se, emancipirajući se od autora, postale su neizostavna prtljaga hrvatske glazbene kulture, i to one u najboljem smislu riječi.

Svečana predstava održana 6. ožujka 2007. u povodu 100. obljetnice rođenja Pina Mlakara i 70 godina od prve izvedbe baleta Frana Lhotke *Đavla u selu* na pozornici Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu

TRAJNA PRIVLAČNOST ĐAVLA U SELU

Piše: dr. Zdenka Weber

Baletni umjetnik i koreograf svjetskog ugleda Pino Mlakar rodio se 2. ožujka 1907. u Novom Mestu, a preminuo je 30. rujna 2006. u Ljubljani. Tek pola godine dijeli nas od smrti tog izuzetnog pregaoca na području baletne umjetnosti. Doista, cijelo stoljeće obuhvaća životna putanja velikana koji je u svojoj profesiji ostavio nezaboravne kreacije. Njegov najbolji suradnik bila mu je supruga Pia, koja se rodila kao Marie Louise Beatrice Scholz 28. prosinca 1908. (preminula je 24. ožujka 2000. u Ljubljani). Balet *Đavla u selu* na glazbu Frana Lhotke (Mlada Vožice u Češkoj, 25. prosinca 1883. — Zagreb, 26. siječnja 1962.) nedvojbeno je najpopularnije ostvarenje proizašlo iz mašte koreografskog tandema. Povijesni slučaj je htio da u istoj godini obilježavamo 100. obljetnicu rođenja Pina Mlakara i 70 godina otkako su Pia i Pino Mlakar na pozornicu Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu postavili danas antologijskog *Đavla u selu*.

Moderniziranje baletne umjetnosti

Nakon pozdravnih riječi Irene Pasarić, ravnateljice Baleta HNK u Zagrebu, svečarsko slovo održao je Milko Šparemblek, doajen hrvatskog baleta koji je Mlakarove stavio u kontekst vremena u kojemu su se

Pino Mlakar kao nadareni i izuzetno vrijedni plesači s izrazito modernim konceptom koreografiranja.

Bogati koreografski opus Pije i Pina Mlakara

Prvi profesionalni angažman dobili su Pia i Pino Mlakar u Zemaljskom kazalištu u Darmstadtu 1929. te su, kao što se navodi u njihovoj biografiji u programskoj knjižici Baleta HNK u Zagrebu, djelovali od 1930. do 1933. kao solisti, koreografi, baletni majstori i voditelji baleta u Friedrichovom kazalištu u Dessau, Gradskom kazalištu u Zürichu (1934. — 1938.), u Državnoj operi u Münchenu (1939. — 1943.), a zatim u Ljubljani, Zagrebu i Beogradu. Već na početku karijere, na Prvome koreografskom natjecanju u Parizu 1932., osvojili su brončanu medalju za koreografiju baleta *Srednjovjekovna ljubav* na glazbu A. Vivaldija i J. S. Bacha. Kurt Joos tada je za svoj *Zeleni stol* dobio zlatnu medalju. Nakon Drugog svjetskog rata angažirani su u Ljubljani, Pia kao umjetnička voditeljica ljubljanskog Baleta, a Pino kao redoviti profesor na Akademiji za kazalište radio, film i televiziju Sveučilišta u Ljubljani.

O opusu Pije i Pina Mlakara, ukupno oko 50 baletnih naslova od kojih je više od 40 izvedeno na inozemnim pozornicama, jasno svjedoči njihov životni i

pohod na glavnoj hrvatskoj sceni. Prva postava trajala je od 1937. do 1943., a od 1954. do danas *Đavla u selu* neizostavna je uspješnica svake baletne sezone. Na pitanje u čemu je posebnost i čar tog baleta nije teško odgovoriti. Lhotkina glazba, razigrana i živa u pokretu, majstorski instrumentirana, s orkestrom u kojemu se od prvog do posljednjeg takta oslikavaju žarke boje usplamsalog optimizma i potiču na pokret čiji je di-japazon od lirskog do dramatičnog savršeno uobličen u nikada predugačkom i nikada prekratkotrajnom šarenilo boja koje svakom instrumentu pridaje i određeno izvanglazbeno značenje vežući se uz likove bilo one sa crtama poetičnosti bilo one koji donose izvjesnu grotesku, sve su to elementi koji u spoju zvukovlja iz orkestralne »jame« i onoga što se događa na pozornici ostvaruju cjelinu neminovne privlačnosti. Niti davao nije crn. On je užareno crven i upravo su takve i boje instrumentalnih sklopova. A bjelina nevinosti nježna je poput zvuka flaute ili harfe. Sve je usklađeno i svaki trenutak ispunjen je smislom koji i dijete može razumjeti.

Sve su generacije baletnih umjetnika angažiranih u Baletu HNK u Zagrebu u ovoj ili onoj ulozi sudjelovale u izvedbama čarobnog *Đavla u selu*. Novosti koje su u baletnu koreografiju unijeli Pia i Pino Mlakar bile su tek nadopunjavanje sve virtuoznijim plesom mlađih generacija. Jednako tako je i kostimografiju Inge Kostinčar valjalo tek nadopuniti, što je djelo Ike Škomrlj. Stilizirane narodne nošnje trajno djeluju svježje i pridaju ovom baletu daljnje oznake nacionalnog ostvarenja. O tome svjedoči i glazba kao i koreografija koja će se na kraju, na svadbenom veselju, zavrtjeti u narodnom kolu. A solisti će uvijek rado plesati zadane likove jer im oni daju mogućnost za iskazivanje vlastitih (znatnih) plesčkih sposobnosti.

Opravdana briozna tempa

Svi kojima je pripala čast nastupiti u svečanoj proslavi 100. obljetnice rođenja Pina Mlakara i 70 godina od prvog postavljanja Lhotkina *Đavla u selu*, održanog 6. ožujka u HNK u Zagrebu, kao da su osjetili posebnost te predstave. Glavni solisti, u svojoj neposrednosti iskreni Mirko pouzdanog Ilira Kernija, djevojački spontana i lirski intonirana Jela Mihaele Devald, vragoljasto razigran, ekspresivan i u skokovima dojm-ljiv Đavo Georgea Stanciu te zavodljivo raskošna Đavolica Milke Hribar-Bartolović, svojim sigurnim nastupima osigurali su uspjeh večeri. Isto tako i karikirano neodlučan i utoliko komičniji Mladoženja Andreja Barbanova i uopće svi koji u sedmoj slici, u »Sobi«, nastoje pridobiti mladu da pođe za nevoljenoga, ostvarili su osnove režije baleta na najbolji mogući način. Jer, radi se o baletu koji nam donosi vizualno osmišljene slike (posebno duhovito rješenje zastrašivanja Mirka u sceni »Dijelovi Mirka« kada mu davao prikazuje što mu se može dogoditi ako ga ne poslušaju) čija je razigranost najbolji dokaz genijalnosti njihova »izumitelja«. A dobro svladana tehnika plesa osnovni je preduvjet za uživiljenu interpretaciju svakoga od likova. Solisti i cijeli ansambl Baleta HNK u Zagrebu zajedno s orkestrom pod ravnanjem Miroslava Salopeka ostvarili su izvedbu u kojoj se moglo uživati. U tom su izdanju i brioznija tempa imala svoje opravdanje.

Matija Dedić u Tvornici

Matija Dedić u Tvornici izvodio vlastita djela

U zagrebačkoj Tvornici kulture klavirist i skladatelj Matija Dedić predstavio se 16. ožujka 2007. solističkim recitalom pod nazivom *Povratak klasičnoj glazbi i vlastitim kompozicijama*. Uvjerljivo je svirao crossover pristupom u kojem spaja profinjnost i zahtjevnost ozbiljne glazbe s jazzističkim improvizacijama, predstavivši iznimno sviračko, ali i skladateljsko umijeće.

Iako je svirao bez pratnje, njegove su se izvedbe doimale bogatima i sadržajnim, ispunjenima dinamikom, dramatikom i promjenama raspoloženja. Izvodio je uglavnom vlastita djela iz svih razdoblja karijere. Djela iz ranijeg razdoblja odlikuju se žestinom, boperskim pristupom, razigranošću i ritmičnošću, dok novija otkrivaju romantičnu i meditativnu stranu njegova karaktera što je nagovijestio prvim solističkim albumom *Solo/Part 1*.

U prvom dijelu izveo je novije skladbe: *Dora i Moment* sa svoja prošlogodišnjeg kompaktnog diska *Visiting Bruxeless* te temu *Laura* Arsena Dedića iz televizijske serije *U registraturi*, kao i do sada nesnimljene vlastite skladbe: *Marina's Dream* i *Magnolia*. U nastavku je suvremenijim i žešćim pristupom svirao skladbe iz ranog razdoblja: *Gorgondola*, s CD-a *Mr. K.K.*, te *Pictures* i *December* s CD-a *Octopussy*, kao i *Family* (također i na *Mr. K.K.*) i svoju najzapaženiju skladbu *Last Exit*, što ih je napisao za Boilers Quartet u kojemu svira od osnivanja. Tijekom koncerta pridružili su mu se Arsen Dedić i Lea Dekleva. U raznim su kombinacijama izvodili uglavnom skladbe Arsena Dedića. Nakon što su Matija i Arsen Dedić koncert zaključili izvedbama Arsenovih skladbi *Odlazak* i *Razgovor s konobarom*, dugotrajnim pljeskom ponovno pozvan na pozornicu, Matija je improvizirao na Arsenove teme iz serija *U registraturi* i *Glembajevi*, a sjajnom ugođaju nije mogao odoljeti ni sâm Arsen koji je za kraj izveo još nekoliko svojih pjesama. (Davor Hrvoj)

Popijevke hrvatskih i slovenskih skladatelja

Popijevke za glas i glasovir u velikome su broju bile uvrštavane u hrvatske koncertne rasporede 19. i 20. stoljeća. Čini se da je sve manje pjevača koji priređuju večeri popijevaka i opernih arija, pa je vrijedno zabilježiti takav program predstavljen 24. siječnja u Slovenskom domu u Zagrebu i 1. veljače u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Ljubljani.

Nastupili su solo-pjevačice Lidija Orešković—Dvorski (sopran) i Kristina Beck—Kukavčić (mezzosopran) uz glasovirsku pratnju Josipa Krivića. Program je bio sastavljen od solo-pjesama hrvatskih i slovenskih skladatelja 19. i 20. stoljeća te dueta *Veseli otrok* Benjamina Ipavca i *Bilo vavek veselo* Ivane Lang s kojima je završen koncert. Lidija Orešković—Dvorski izvela je popijevke *Veče na Školju* Josipa Hatzea, *Es jagen sich Mond und Sonne* Dore Pejačević, *Uspavanka* Josipa Pavčića, *Jesenska pesem* Lucijana Marije Škerjanca, *Oj, sancji, vi šareni sancji* Blagoja Berse i *Kastanjete* M. Potočnika. U izvedbi Kristine Beck—Kukavčić čuli smo popijevke *Oj, rožmarin* Hrabroslava Volarića, *Nezakonska mati* Franje Serafiana Vilhara Kalskog, *Voćka posljuje kiše* Huberta Pettana, *Trikat dobro* J. Ježa, *Meteorološki izvještaj* Tomislava Uhljaka i *Mačji pir* Ivane Lang. Obradu stavka *Allegro* iz VII. simfonije Luke Sorkočevića odsvirao je Josip Krivić, pokazavši se kao pouzdani pratilac vokalnih solistica. (mr.sc. S.M.—C.)

Održan 3. Festival pjevačkih zborova

Organizaciji Zagrebačkog glazbenog podija Centra za kulturu Trešnjevka od 29. ožujka do 1. travnja 2007. u Hrvatskom glazbenom zavodu održan je 3. Festival pjevačkih zborova — Zagreb 2007., koji je i ove godine bio odlično posjećen. Sa četiri atraktivna koncerta Festival je najavio 30. jubilej organiziranja zbornog pjevanja u Zagrebu, koji će se nastaviti nizom koncerata i drugih manifestacija tijekom ove godine. Iz prve večeri posebno izdvajamo briljantan nastup djevojačkog zbora Zvezdice pod ravnanjem dirigenta Zdravka Šljivca uz sudjelovanje Zagrebačkih solista, s jedinstvenim projektom u izvedbi najmlađih pjevača — praiizvedba *Mise* za zbor i orkestar Geralda Wirtha, uglednog austrijskog skladatelja i umjetničkog ravnatelja Bečkih dječaka. Ostale tri večeri okrunjene su odličnim izvedbama vrsnih pjevačkih zborova: Cantores Sancti Marci, Zinka, Ivan Goran Kovačić, Zoranić (Zadar), Splitske cure (Split), Kolo (Šibenik), Mozartine, Ivan Filipović, Lira, Ivan pl. Zajc, Palma, Panis Angelicus te KUD—a INA.

Bogata tradicija njegovanja zbornog pjevanja u Hrvatskoj došla je do izražaja u svim danima Festivala, u nastupima najvršnjih pjevačkih zborova, koji su za svoje domete osvajali najviša priznanja i nagrade, dostojno predstavljajući hrvatsku kulturu i u inozemstvu. (Ivana Percl)

javili svojim prvim koreografijama. Tako je istaknuo novosti koje je na europsku opernu pozornicu donio »Ruski balet« Sergeja Diaghileva na čelu s Mihailom Fokinom i Vaclavom Nijinskim, jednako u pogledu virtuoznog plesa kao i u pogledu moderniziranja koreografija. Tu su, dakako, na prvom mjestu bili baleti na glazbu Igora Stravinskog, ali i epohalne novosti primjerice u baletu *Poslijepodne jednog fauna* na ingenioznu glazbu Clauda Debussyja. U tom su kontekstu, sve do Georgea Balanchina i američke škole baleta, upravo Pia i Pino Mlakar imali istaknuto mjesto i njihove su koreografije bile relevantne za razvoj i moderniziranje baletne umjetnosti općenito. Za Pina Mlakara bilo je, nakon samoukog uvođenja u svijet baleta u mladosti, nedvojbeno značajno školovanje u klasi Rudolfa Labana (poznatog i kao Rudolf von Laban) koji je svojim velikim doprinosom baletu, publikacijom *Kinetografija Laban*, postavio sistem plesne notacije i teorije koreografije. U tom bogatom kaleidoskopu svjetskih baletnih zbivanja isticali su se Pia i

umjetnički *credo* budući su za svoje balete sami pisali scenarije (moguće je reći i libreta). Uz to, najradije su radili sa suvremenim skladateljima i iz te su suradnje proizlazili njihovi najveći uspjesi: *Đavla u selu*, *Balada o jednoj srednjovjekovnoj ljubavi* i *Lúk* na glazbu Frana Lhotke, *Heloti* Ive Brkanovića, *Mala balerina* Stanislava Preka, *Ohriadska legenda* Stevana Hristića, *Lijepa Vida* Vilka Ukmara, *Naš voljeni grad* Bojana Adamića, *Diptihon* i *Triptihon* Marjana Kozine i mnogi drugi. A i kada su postavljali klasična i romantična glazbena djela trajno su dobivali samo pohvale, gdje god da su koreografirali ili s njima gostovali. Upravo su ta gostovanja bila značajna za sredine kamo su dolazili jer je njihov doprinos uvijek značio nešto novo i teško ponovljivo.

Trajnost uspješnosti zagrebačkog Đavla u selu

Samo dvije godine nakon praiizvedbe u Zürichu, Pia i Pino Mlakar postavili su 1937. na pozornicu Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu balet na glazbu suvremenika Frana Lhotke, intrigantna naslova *Đavla u selu*. Nakon velikog uspjeha u svijetu krenula je priča o davo-ljim »vragolijama« u svoj nezaustavljivi

Iz hrvatske zborne glazbe

NOVO DJELO DAVORINA KEMPFA: Ave Maria za mezzosopran, alt, ženski zbor i orgulje

Franjevačka crkva u Samoboru ugostila je 1. ožujka 2007. Hrvatski pjevački zbor Ivan pl. Zajc te njegove goste pjevače Kristinu Beck–Kukavčić (mezzosopran), Biljanu Keserić Koščal (alt) i Ivana Šatalića (bas) te Mirtu Kudrnu (orgulje). Dirigirao je stalni dirigent Zlatan Sindičić, jedan od osnivača Zbora koji djeluje od 1983. i u posljednjih nekoliko godina bilježi zapažene uspjehe u zemlji i inozemstvu. Kao solisti nastupili su i neki članovi Zbora.

Na programu su bile skladbe *Ave Maria* Ivana pl. Zajca, *Molitva Franje Dugana*, *Canite et psalite* i *Quam pulchra es* Ivana Lukačića, dva madrigala *Bješe dan* i *Plavo kad nebo tone* Ivana pl. Zajca, *Mjesečina* Blagoja Berse, *Ljubov svjataja* ruskoga skladatelja Georgija Sviridova, *Jedro Gospodnje* Tomislava Uhljaka, *Laudate Dominum* Tomasa Cecchinija, *Svrši stopi moje* Krste Odaka i *Lauda Jerusalem Dominum* (za pet solista, zbor i orgulje) Ivana Šibenčanina. Biljana Keserić Koščal otpjevala je ariju *Ombra mai fu* iz opere *Xerxes* G. F. Händela, a Kristina Beck–Kukavčić motet *Agnus Dei* Ivane Lang. Obje solistice pratila je na orguljama Mirta Kudrna.

Promičući zbornu stvaralaštvo suvremenih hrvatskih skladatelja, dirigent Zlatan Sindičić i Zbor Ivan pl. Zajc uvrstili su u program koncerta i jednu praznu skladbu, skladbu *Ave Maria* za mezzosopran, alt, ženski zbor i orgulje Davorina Kempfa. Iako je partitura objavljena u prilogu časopisa *Sv. Cecilija* iz 2003., ovo je, čini se, bila prva izvedba djela u Hrvatskoj. Skladba se formalno može podijeliti u dva dijela. Njezin prvi dio, molitvu *Ave Maria*, donose solistice u stalnoj imitaciji koja u početku odgovara tonalnome odgovoru u fugi, dok je molitva *Sancta Maria* povjerena homofono koncipiranom troglasnome ženskom zboru i završava plagalnom kadencom u B–tonalitetu. U dionica orgulja predviđena su dva manuala (i pedal), pa je skladbu moguće izvesti i na instrumentima skromnijih mogućnosti, ali prema točno određenoj registraciji kako je zapisao skladatelj i uz solistice i zbor koji će savladati visoke tehničke zahtjeve te ostvariti dojmljivu i tečnu izvedbu kakvu smo čuli na praznim u Samoboru. (mr. Snježana Miklašević–Čeran)

Davorin Kempf

NOVO DJELO DAVORA BOBIĆA: Koncert za bayan i orkestar

Izvedba novoga djela uvijek predstavlja očekivanje i znatiželju, pogotovo kada se radi o skladatelju koji nas posljednjih godina uvjerava u nepobitnu inventivnost autorskog zapisa glazbe. Varaždinski skladatelj Davor Bobić sve pouzdanije zauzima istaknuto mjesto među hrvatskim skladateljima i u tome je poseban jer svoju pažnju rado poklanja instrumentima koje se inače rjeđe čuje na koncertnim podijima. Takav je i njegov *Eshaton concerto* za bayan i orkestar, »prvi koncert te vrste u povijesti hrvatske glazbe«, kako se navodi u programskoj bilješci. Iako koncertna harmonika ima svoj repertoar, solistički nastup s komornim orkestrom je pogodnost za bravurno bavljenje tim instrumentom. Bayanist Miran Vaupotić, dobitnik niza prestižnih nagrada nakon diplome na Odsjeku za harmoniku pri Filozofskom fakultetu u Puli u klasi prof. Denisa Modrušana i polaznik majstorskih tečajeva kod istaknutih svjetskih pedagoga, izuzetno je spreman odgovoriti i najzahtjevnijoj partituri. Bobić od bayana traži puninu zvuka u gustim naslagama, razrađuje tematiku izvanglazbenog polazišta o eshatonu kao »drugom Isusovom dolasku« u dramatičnim likovima i, kao što je zapisao sam autor, »jecanjem gudačkih uzdisaja«. *Eshaton concerto* pisan je u kontinuitetu triju oprečnih ugođaja dajući trajno primat bayanu koji zvuči gustoćom orguljaškog intenziteta i na pozadini orkestralne matrice ostvaruje karakterističnu snagu pregnantne sonornosti. Nakon prazne izvedbe 2002. s orkestrom Slovenske filharmonije i solistom Borutom Zagoranskim, bila je ovo prva hrvatska izvedba koja je, sudeći prema dugotrajnom pljesku, oduševila zagrebačku publiku. Novo djelo Davora Bobića izveo je Hrvatski komorni orkestar pod ravnanjem Tomislava Fačinija na koncertu održanom 5. ožujka u dvorani Hrvatskog glazbenog zavoda. Na programu su još bile Händelova *Muzika na vodi*, 1. suita za orkestar u F–duru i Haydnova *Simfonija* br. 45 u fis–molu (»Simfonija rastanka«) koje je Hrvatski komorni orkestar izveo skladno i stilski dotjerano. (dr. Zdenka Weber)

Davor Bobić

Povodom prazne izvedbe folklornog baleta s pjevanjem Veronika Desinića u HNK u Varaždinu i izvedbe u KD Vatroslava Lisinskog u Zagrebu

TUŽNA SMRTIČICA KAJ SI NAPRAVILA?

Piše: dr. Zdenka Weber

Ansambli narodnih plesova i pjesama Hrvatske Lado, visoko cijenjen po svojem izuzetnom profesionalizmu, izašao je pred publiku u Varaždinu i Zagrebu s novim pothvatom i izazvao ovacije. Najavljujući kao poseban događaj, taj je pothvat prigodom prazne izvedbe 9. ožujka i prve premijere 10. ožujka u Hrvatskom narodnom kazalištu u Varaždinu popunjenom do posljednjeg mjesta, kao i prigodom druge premijere 12. ožujka u Koncertnoj dvorani V. Lisinskog u Zagrebu, u kojoj je također bilo teško naći slobodno mjesto, potvrdio svoju posebnost i izuzetnost u glazbeno-scenskoj ponudi. I to ne samo u hrvatskim okvirima.

Većina nacionalnih umjetničkih tvorbi rado se inspirirala legendama koje su se o povijesnim ličnostima zadržale u narodnom pripovijedanju. Hrvatska umjetnička tvorba na području bilo baleta bilo opere, a ta su područja u ovom slučaju u središtu pažnje, s takvim temama nije osobito bogata. Osim razdoblja nacionalnog smjera između dvaju svjetskih ratova, osobito dvadesetih i tridesetih godina 20. stoljeća kada nastaju baleti *Licitaro srce* (1924.) i *Imbrek z nosom* (1934.) Krešimira Baranovića, *Davo u selu* (1935.) Frana Lhotke te opere *Striženo–košeno* (1932.) Krešimira Baranovića, *Dorica pleše* (1934.) Krste Odaka i *Ero s onoga svijeta* (1935.), da nabrojimo samo one naslove koji su pokazali veću životnost na sceni, iako se danas još repertoarno izvode samo Lhotkin balet *Davo u selu* i Gotovčeva opera *Ero s onoga svijeta*, u kasnijim su razdobljima skladatelji mnogo rjeđe posizali za narodnim bajkama. Pri tome bi svaki od navedenih naslova valjalo približe opisati jer se u svim slučajevima i ne radi o legendama kao osnovi scenarija/libreta. Međutim, detaljnije bavljenje naznačenom problematikom nije u ovoj prilici neophodno. Dovoljno je konstatirati da su hrvatski skladatelji i koreografi uglavnom u razdoblju do Drugog svjetskog rata težili stvaranju nacionalnog repertoara baziranog na folklorni elementima. Dakle, odakle sada, 2007. godine, poticaj za folklorni balet s pjevanjem?!

Lado i Dinko Bogdanić u potrazi za novim izazovom

Jedan od mogućih odgovora na gore postavljeno pitanje moguće je naći u činjenici da u isključivo folklornom plesnom i pjevačkom izrazu Ansambli Lado ne nalazi dovoljno izazova i spreman je za drukčije avanture. Što se pak tiče uglednog baletnog umjetnika i koreografa Dinka Bogdanića (manje je zacijelo poznato da je on svoju plesačku karijeru započeo upravo kao »vježbenik« u Ladu!), nakon gromoglasnih uspjeha s Baletom HNK u Zagrebu i jednako tako glasnim odlaskom s mjesta direktora zagrebačkog Baleta, njegov kreativni potencijal nedvojbeno vapi za novim izazovima. Rjeđu, dvije su se čežnje za novim pothvatom susrele uz baletnu partituru nastalu u glazbenoj radionici sve afirmiranijeg varaždinskog skladatelja Davora Bobića. Pri tome je Ansambli narodnih plesova i pjesama po definiciji sugerirao folklornu provenijenciju novog rezultata, Dinko Bog-

Veronika i Fridrik

danić, uz folklornu je stranu plesa logično pledirao i za baletni izraz, a Davor Bobić je sve te sponove udovoljiti svakoj od postojećih težnji. Pri tome valja istaknuti da su članovi Lada, poslovično profesionalni, savladali baletne elemente potrebne za izvođenje baletnih brojeva u čemu je svaka ansambli scena i svaki *pas de deux* otplesan na dojmljiv način oku ugodnih figura (Iva Sekula kao Veronika i Dubravko Radić kao Fridrik, Tamara Horvat u ulozi Elizabete Frankopan, prve Fridrikove žene u *pas de deux* s Dubravkom Radićem te Irena Matica kao Barbara Celjska i Miljenko Piškorić kao Herman II. Celjski).

Glazba na tragu prauzora ljepote

Početak tragične legende iz hrvatske narodne baštine sugerira animirajuće djelovanje na skladatelja: »U dugim zimskim olujnim noćima uz zov i krik velike sove, pokoji se put čuje jecanje Veronike, lijepe seoske djevojke koja je u petnaestom stoljeću živjela u slikovitom selu Desiniću podno gordog Velikog Tabora, u kojem je stolovao moćni ban Hrvatske grof Herman II. Celjski.« Tu je i njegov lijepi sin Fridrik koji se, dakako, zaljubljuje u Veroniku. Ne-dozvoljena ljubav mladog grofa i seoske djevojke neminovno upućuje na tragični završetak. Iako se Fridrikova sestra Barbara Celjska zalaže za oslobađanje brata, otac je neumoljiv. Fridrik je zatvoren, a Veronika, unatoč oslobađajućoj presudi sudaca, zadavljena.

Glazba prekida tišinu očekivanja dubokim orkestralnim tonovima koji se polako pretvaraju u melodiju. Na pozornicu dolazi ženski dio ansambla i u ukusno stiliziranim narodnim nošnjama (kostimografkinje Ika Škomrlj i Diana Kosce–Bourek), uz pjev, započinje predstava kao veliko narodno veselje na kojem će se Veronika i Fridrik ugledati i zaljubiti. Skladatelj crpi na izvorima narodne glazbe nikada ju ne citirajući, inspirira se zvukovima nježne harfe (solistički kao pratnja za *pas de deux* mladih ljubavnika), sjedinjuje zvukovnost puhača orkestra Hrvatske vojske s gudačima i tamburašima Lada, iznalazi uvijek nove ritmičke kombinacije koje koreografu omogućuju bogato variranje plesnih koraka i formacija, bubnjevima najavljuje tragičnost ishoda (Bubnjarski ansambli Rudiment iz Varaždina). I ako nijemi duet Elizabete i Fridrika te muški ansambli »a capella« ostavljaju dojam predugog trajanja, to je zbog toga što Bobićeva glazba traži prisutnost i ne-

dostaje kada je nema. Naime, Bobićev glazbeni izraz čini radnju baleta razumljivijom, on je tradicionalan u idiomu, a to odgovara i koreografskoj intenciji. Simptomatično je da nema autora scenarija. Suradnja skladatelja i koreografa ostvarivala se očito kroz iznalaženje rješenja o tijeku priče i određivanju scen-skog događanja. U tome možda i nisu svi dijelovi do kraja objašnjivi (zbog čega, primjerice, Veronika hoda po ramenima redovnika?).

Za pjevani dio folklornog baleta *Veronika Desinića* skladatelj je odabrao narodne tekstove na kajkavskom narječju i u tome je ostao vjeran regionalnom izvorištu legende. Pa ako je u varaždinskim izvedbama zbog lošijeg ozvučenja izostalo razumijevanje teksta, zagrebačka nam je izvedba donekle pomogla u tom razumijevanju pa se tako razumljivo i »tepanje« smrti kojom je Veronika kažnjena za zabranjenu ljubav. Ali i to je razumijevanje bilo samo fragmentarno. Pjevanje otvorenih glasova zbora Lada bilo je tako tek glazbena nadopuna ukupnosti zvučanja koje pouzdanom rukom vodi dirigent Dražen Kurilovčan.

I u vokalnim dionicama Davor Bobić stilizira folklornu glazbu koja s orkestralnim koloritom čini jedinstvo izraza trajno zaokupljenog iznalaženjem estetike lijepoga. Radi se, naime, o skladatelju koji znalački gradi na elementima zvuka i melodijsko–harmonijskih sklopova koji se žele dopasti. U tome i solo na cimbalu ima svoju funkciju kao što i gudački zvuk u kontrastu zvučanja bisernica ostvaruje ugođaje raznolika kolorita primjerenog različitim emocionalnim stanjima plesača. Različitost emocija podcrtava i oblikovanje svjetla (Deni Šesnić) koje je u zagrebačkoj izvedbi bilo dojmljivije nego u varaždinskim prezentacijama.

Zaključno, publika je na svim izvedbama instinktivno osjetila da se radi o pokušaju nečeg novog i tu je hrabrost nagradila burnim pljeskom, sve do dizanja u čast autorima umjetničkog događaja. U tome je osobito varaždinska publika izražavala ponos da se radi o skladatelju Varaždinu. Folklorni balet s pjevanjem *Veronika Desinića*, pisan za Ansambli Lado, krenuo je u svijet s dobrih pozicija svidanja nakon prvog susreta. A za novu kombinaciju glazbeno-scenskog djela koje u umjetničku ponudu uvodi obradu nacionalne legende na početku 21. stoljeća to nije malo. Vremenu usprkos!

HRVATSKI AUTORI I MLADI GLAZBENICI

Finale 40. Tribine mladih glazbenih umjetnika Darko Lukić

Piše: Bojana Plečaš

Od 22. siječnja do 2. travnja u Maloj dvorani V. Lisinskog održano je pet koncerata iz ciklusa *Mladi u Lisinskom*, u okviru 40. tribine mladih glazbenih umjetnika **Darko Lukić** Hrvatskog društva glazbenih umjetnika.

Svoje su sviračko umijeće publici i stručnoj komisiji predstavili flautistica Helena Potočnik uz klavirsku pratnju Lovorke Nemeš Dular (22. siječnja), klarinetist Mihael Paar uz pratnju Petre Gilming (12. veljače), flautistica Iva Zbožinek Janušić uz pratnju Marijane Komljenović (12. ožujka) te pijanistice Kristina Cvitanić na recitalu 19. ožujka i Zrinka Ivančić, 2. travnja. Svježim interpretacijama i poletom mladi su glazbenici ponovno potvrdili nužnost postojanja i opstanka te manifestacije uz čiju su pomoć generacije prije njih ušle u okrilje reproduktivne glazbene umjetnosti. Uz Tribinu **Darko Lukić** koja već nekoliko desetljeća njeguje tradiciju promicanja mladih perspektivnih glazbenika, s istim su ciljem posljednjih godina utemeljena još dva ciklusa — izvrsno prihvaćeni *Virtuoso* u dvorani HGZ-a te *Mladi glazbenici u Matiji hrvatskoj* koji predstavlja mlade naraštaje glazbenika.

April Brune Bjelinskog

Dvadesetšestogodišnja flautistica Helena Potočnik diplomirala je i magistrirala flautu u klasi prof. Marine Novak na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji. Uz solističke nastupe u Hrvatskoj i inozemstvu svirala je u brojnim ansamblima i orkestrima te se usavršavala kod uglednih pedagoga. Za svoj koncert odabrala je tri skladbe hrvatskih autora, otvorivši ga

Sonatinom za flautu i klavir — *April* Brune Bjelinskog. Uz pouzdanu pratnju slovenske pijanistice Lovorke Nemeš Dular ostvarila je slikovitu i cjelovitu izvedbu triju kontrastnih stavaka, od lepršavog, pastoralnog *Sunčano...*, preko tmurnog drugog stavka *Oblačno s grmljavinom...*, do završnog, poletnog *...opet sunčano*. Kao spretna i samouvjerenja solistica, u nastavku se predstavila i karakternim *Trima poetičnim etidama* za flautu solo Rudolfa Matza te živopisnim *Capriciom* za flautu solo a. o. 74 Davora Bobića.

Suita Anđelka Klobučara i Pastorale Branimira Sakača

Klarinetist Mihael Paar diplomirao je na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji u klasi prof. Josipa Tonžetića, a poslijediplomski studij završio na *Mozarteumu* u Salzburgu. Uz suradnju s mnogim hrvatskim orkestrima i osvojene nagrade na državnim i međunarodnim natjecanjima, aktivno se bavi skladanjem. Za svoj programski šarolik recital, koji je uz vrsnu klavirsku pratnju Petre Gilming održao u veljači, odabrao je i četverostavačnu *Suitu* Anđelka Klobučara skladanu 1970. i posvećenu klarinetistu G. Cavallinu. Djelo obilježeno skladateljevim prepoznatljivim neoklasičnim stilom, Paar je izveo predano i usredotočeno.

Mjesec dana kasnije publici se predstavila još jedna flautistica, Iva Zbožinek Janušić, koja je

dodiplomski studij završila u klasi prof. Vesne Košir na Muzičkoj akademiji, gdje je ove godine i magistrirala. U raznolik koncertni repertoar, umjetnica je, uz glasovirsku pratnju Marijane Komljenović, uklopila i skladbu Branimira Sakača, *Pastorale* iz njegove scenske glazbe za dramu *Krvaava svadba* Federica Garcie Lorca. Interpretaciju mlade flautistice obilježili su široki dinamički raspon i vjerno iznošenje dramatičnoga glazbenog sadržaja skladbe.

Mihael Paar

Diabolizza Ive Josipovića i Kuljerićev Silbenski tanac

Pijanistica Kristina Cvitanić, dobitnica Rektorove nagrade (diplomirala u klasi prof. Dalibora Cikojevića, a poslijediplomski studij završila kod prof. Đorđa Stanetića), za svoj je recital odabrala program pretežno duhovne i dramatične naravi u kojemu je svoje mjesto našla i *Diabolizza* Ive Josipovića. Maštovitu viziju zadane skladbe s ovogodišnjega 3. EPTA međunarodnog pijanističkog natjecanja *Svetislav Stančić*, Kristina Cvitanić iznijela je uvjerljivo, promišljeno oblikujući njezine dinamičke kontraste.

Četrdesetu Tribinu **Darko Lukić** zaključila je pijanistica Zrinka Ivančić čiji je recital bio satkan većinom od virtuosnih romantičarskih djela. Dobitnica brojnih nagrada na državnim i međunarodnim natjecanjima, koja je studij glasovira završila u klasi prof. Damira

Sekošana, a poslijediplomski studij kod prof. Vladimira Krpana na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, žustro je i spretно interpretirala živopisnu skladbu *Na način silbenskog tanca* Igora Kuljerića. U djelu se filigranski isprepliću suvremena skladateljska stremljenja zaživjela u zvuku klavira i melodioznom narodnom plesu s otoka Silbe.

Laureati 40. tribine mladih glazbenih umjetnika Darko Lukić

Nakon koncerta prošlogodišnjih pobjednika Tribine **Darko Lukić**, violončelistica Kajane Pačko i pijanista Dina Kalebota (16. travnja, Mala dvorana V. Lisinskog), dva tjedna kasnije održan je svečani koncert nagrađenih na jubilarnom 40. izdanju Tribine kada su pobjednicima uručene i nagrade. Ocjenjivački sud u sastavu Emin Armano, predsjednik, Branka Beretovac — Vondraček, Višnja Požgaj, Goran Bakrač, Josip Tonžetić, Prerad Deteček, Marko Ruždjak (u ime HDS-a) i Jelena Carić (u ime KDVL), *Nagradu Darko Lukić* dodijelio je pijanistici Zrinki Ivančić, a *Diplomu Darko Lukić* violončelistu Jasenu Cheljihu. Nagrada HDS-a za najbolju izvedbu djela hrvatskog skladatelja, *Suita* Anđelka Klobučara, pripala je klarinetistu Mihaelu Paaru. Od ove sezone ustanovljena *Nagrada koncertne dvorane V. Lisinskoga* dodijeljena je flautistici Heleni Potočnik.

Ciklus Cantus Ansambli & Lisinski: Druga bečka škola i mađarska glazba 20. stoljeća

Dva precizna Cantusova koncertna hica

Piše: Sanja Raca

U razmaku od samo petnaest dana, Cantus Ansambli održao je dva koncerta u svom ciklusu, a posvetio ih je Drugoj bečkoj školi (dirigent Berislav Šipuš) i mađarskoj glazbi 20. stoljeća (dirigent Mladen Tarbuk). Svi su opusi bili repertoarno potpuno novi i time je davno premašen broj od stotinu skladbi koliko su ih do sada predstavili. Od toga je polovica bila praizvedbi. Moguće je da su neka od djela (Anton Webern, Alban Berg, Arnold Schönberg, Béla Bartók, György Kurtág, György Ligeti) na koncertima održanim 18. veljače i 5. ožujka u Maloj dvorani Vatroslava Lisinskog doživjela i hrvatsku praizvedbu. Uz izvedbe Druge bečke škole, kao minijturni ciklus unutar ciklusa, Hrvatima se zasebnim koncertom pridružio bečki Merlin Ansambli te dr. sc. Christian Meyer, ravnatelj Centra Arnold Schönberg Wien koji

je u dvorani HDS održao predavanje o današnjoj recepciji Schönbergove umjetnosti. Oni su inače (Merlin, Centar i ravnatelj) česti domaćini i partneri našem ansamblu u Austriji.

Kao jedini u svojoj vrsti na nacionalnoj glazbenoj sceni, Cantus Ansambli i Berislav Šipuš stekli su veliku prednost profiliranim repertoarom i također odličnim izvedbama. Te dvije karakterne osobine donose sigurnost njima samima i publici koju čini puno mladosti, dosta skladatelja i glazbenika uopće. Cehovski profesionalci inače nisu laka skupina, a u raskoši koncertne ponude teško ih je iznenaditi i pridobiti, što će reći da izbor naslova, raznolikost i kvaliteta imaju onu vrstu vrijednosti koja na koncerte Cantus Ansambli privlači i tu najosjetljiviju skupinu. Tko pamti razdoblje Muzičkog salona (hvala profesorima Nikši Gligi

na tome) u okviru Studentskog centra koji je svoj kulturni status stekao kao nositelj urbane, alternativne i eksperimentalne zagrebačke, pa onda i hrvatske scene vrlo relevantne u međunarodnim okvirima, jasno mu je da u skladu s promjenama koje donosi vrijeme, sada imamo slično žarište vezano uz suvremenu umjetnost.

Studentski centar bio je šezdesetih i sedamdesetih godina za mnoge generacije središte svijeta. Tada je pokrenut i Teatar &TD, a kreatori su bili Vjeran Zuppa, dizajner Mihajlo Arsovski, Nikša Gligo (Muzički salon), Ivan Ladislav Galeta (MM centar) te Želimir Košćević i Vladimir Gudac (Galerija SC). Koliko je neobično, toliko je već postalo prihvatljivo da o njihovu radu i cijelom ovom razdoblju nema monografskog izdanja. Os-

obno doživljavam nastojanja Berislava Šipuša i Cantusovaca te svih pridruženih umjetnika koji su dio njihova koncepta, poput skladatelja Mladena Tarbuka, dirigenta na »mađarskom« koncertu kao nasljednike jedne *know-how* epohe bez koje bi bili, prosudujem, propulzivna, ali konzervativna kulturna sredina. Ono što smo imali s Biennalom jedan put u dvije godine, oni su pružali cijele godine.

Vraćajući se na koncerte u veljači i ožujku u ciklusu Cantus Ansambli & Lisinski ističem izvrsne goste, Francuskinju Louise Sibourd, Vedrana Kocelja (za pamtitu s Nikšom Bobetkom, Filipom

Tko pamti razdoblje Muzičkog salona (hvala profesorima Nikši Gligi na tome) u okviru Studentskog centra koji je svoj kulturni status stekao kao nositelj urbane, alternativne i eksperimentalne zagrebačke, pa onda i hrvatske scene vrlo relevantne u međunarodnim okvirima, jasno mu je da u skladu s promjenama koje donosi vrijeme, sada imamo slično žarište vezano uz suvremenu umjetnost.

Fakom i Srebrenkom Poljak u Kurtágovu *Rückblick, Altes und Neues*) te Lidiju Horvat Dunjko, Helenu Lucić i Josipa Lešaju, šarmantnu trojku iz Ligetijskih *Aventures*. Tu su također cijeli Cantus Ansambli, njihovi dirigenti i članovi Cantusa, Srebrenka Poljak i Ivan Novinc, virtuosni u Bergovu Komornom koncertu za glasovir, violinu i trinaest puhača, kao i udaraljkaši Vojislav Čičić i Marko Mihajlović (Sonata za dva klavira i udaraljke B. Bartóka).

Ukratko, bila su to dva precizna hica »u sridu«, pravi uvod u njihove ovogodišnje biennalske nastupe.

Predstavljen nosač zvuka Branka Sepčića u izdanju HDGU-a

U društvu sveučilišnih nastavnika u Zagrebu posthumno je 30. ožujka predstavljen nosač zvuka pijanista Branka Sepčića, počasnog člana Hrvatskog društva glazbenih umjetnika (HDGU). Nakon prvog nosača zvuka u izdanju HDGU-a posvećena pijanistu Stjepanu Radiću iz 2003., najnoviji uradak obuhvaća Sepčićeve izvedbe djela velikih romantičara — *Simfonijske varijacije* za klavir i orkestar Cesara Francka, *Koncert za klavir i orkestar u a-molu*, op. 54 Roberta Schumanna i *Koncert za klavir i orkestar u Es-duru* Franza Liszta, pružajući presjek njegova živopisnog umjetničkog puta i svestrane umjetničke osobnosti. Uz Branka Sepčića u izvedbama sudjeluju Simfonijski orkestar RTZ, odnosno Zagrebački simfoničari RTZ te dirigenti Igor Gjadrov i Josef Daniel. Snimke iz 1961. (Franck), 1983. (Schumann) i 1976. (Liszt) ustupio je Hrvatski radio. Svojim najnovijim projektom HDGU nastavlja tradiciju promicanja umjetničkog stvaralaštva hrvatskih glazbenika. (B.P.)

Udruga Hrvatski dječji festival raspisuje

NATJEČAJ

za pjesme koje će biti izvedene na XIV. Hrvatskom dječjem festivalu Zagreb 2007. u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u nedjelju 4. studenog 2007. godine pod motom *Djeca nose sejetove na dlanu.*

Želja je organizatora stvoriti priredbu vrhunske kakvoće u glazbenom i scenskom izrazu, a stručno povjerenstvo posebnu će pozornost dati kvaliteti, raznolikosti te odgojnoj vrijednosti stihova i glazbe.

Pjesme se natječu u kategoriji pjesme za djecu (do 13 godina starosti) za zbor (obavezan solista uz pratnju zbora). Djela se šalju kao melodijska linija s upisanim harmonijama i tekстом (dva primjerka) te tri primjerka teksta.

Autor treba poslati i kvalitetno izradenu snimku pjesme na kaseti (ili CD-u), po mogućnosti takvu kakvom je zamišlja za festivalsko izvođenje. Autorima se preporučuje bliska suradnja s izvođačima — dječjim zborovima. Pjesme poslane na natječaj ne smiju biti javno izvedene prije Festivala, ni snimljene na nosače zvuka.

Autori pjesama odabranih za festivalsku izvedbu prenose na Festival prava da skladbe izvede, tiska i prenosi putem medija i televizije te da ih snimi na nosače zvuka, odnosno da svaka ili neka od tih prava prenese na treću osobu. Sva ostala prava pripadaju autorima.

Izvođači pjesama koji će sudjelovati na Festivalu obvezuju se u svrhu izdavanja nosača zvuka otkupiti 20 CD-a u dogovoru s Cantusom.

Zbog sigurnosnih razloga u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog bit će smanjen broj sudionika — zborova, a svaki zbor može sudjelovati s najviše dvadeset-petero djece.

Rok predaje radova je 10. lipnja 2007. na adresu Hrvatsko društvo skladatelja, Berislavićeva 9, Zagreb, za Hrvatski dječji festival Zagreb 2007.

Sve dodatne informacije mogu se dobiti na tel. 098/650 991 i 01/4856787 (dr. sc. Dalibor Paulik) i na www.hdf.hr

Predstavljen album Kolekcija povodom dvadeset godina djelovanja Damira Poše

SAMOTNIK, PUTNIK I TRAGAČ

Piše: Dalibor Paulik

Rijetka su izdanja koja predstavljaju kantautore ili šansonijere jer su često označena kao nekomercijalna. Stoga CD *Kolekcija* Damira Poše u izdanju Dinatona zavređuje pozornost tim više jer je deseti nosač zvuka, izbor iz jednog razdoblja njegova stvaralačkog opusa. Na predstavljaju 6. ožujka u dvorani Hrvatskoga društva skladatelja, održanoj u povodu dvadesete godišnjice djelovanja, Poša je, nakon uvodne riječi Dalibora Paulika, predstavio nekoliko skladbi uz pomoć svojih prijatelja Vedrana Božića i Ismeta Kurtovića te kantautorice iz Beča Vivien Gjurin.

Kolekcija sadrži trinaest pjesama koje Poša potpisuje kao autor glazbe i tekstova te izvođač uz suradnju uglednih glazbenika poput Brane Lamberta Živkovića, Vedrana Božića, Drage Mlinarca, Ismeta Kurtovića, Zorana Jaška, Davora Jakočevića, od kojih se neki, poput Krešimira Oblaka i Juraja Grosingera, pojavljuju i kao producenti, a izvršni producent je Ivan Vanja Lisak. Zanimljivost je da mnoge snimke nakon dvadeset godina potvrđuju kvalitetu žive studijske svirke glazbenika i uspješan *mastering* Juraja Grosingera. Likovnom oblikovanju pomogla je i Vivien Gjurin ilustracijom na naslovnici, a autor posebno zahvaljuje Peteru Infeldu, glazbeniku, opernom pjevaču, prijatelju, vlasniku znane tvrtke *Thomastik*, proizvođaču žica za glazbala, sponzoru Pošinih izdavačkih projekata.

Poša stvara osobni stil kojim već godinama djeluje u našoj sredini, prkoseći vremenu i nadolazećim komercijalnim stilskim usmjerenjima popularne glazbe. Duh ove rock-balade, urbane pjesme, odmak je od uobičajenih šansonijerskih kanona te se potvrđuje na brojnim koncertima, u kontaktu s klupskom publikom u zemlji i inozemstvu. Album sadrži pjesme različitog ugođaja, ali istog autorskog rukopisa. Kroz sve se provlače iste teme ljubavi, boemstva, putovanja, lutanja, prolaska vremena i stalnih upita. Među pjesmama nalazimo već poznate balade *Stigao sam u veliki grad* (o pjesniku, koferu i traganju za ljudskošću), *Ljubav je kao varka i Reci da me voliš* (o susretu ujesen, traganju za ljubavnom srećom). U tom su ugođaju i *Voli me cijelu noć*, *Mjesečev zov*, *Ne ljuti se na mene* (o zaboravu, traganju), *Balada u h molu* (o lutanju gradom) i *Trebam te iz koje bilježimo stihove* »U zoru kad legnem / pokrivat ću te najljepšim pjesmama«. Ritmičnijeg su ugođaja *Sad vidim sve što u sebi kriješ*, *Svaki dan te gledam*, *Ostani tu još malo* i *Zaboravit ću sve* te pjesma *Malena*.

Poruka pjevača samotnika, putnika i tragača čiji je izbor pjesma koja bježi od glamura najveća je vrijednost Pošina izraza. On ne traži da bude slavljn pod blještavim svjetlom estradne pozornice, on bježi u intimu, naprosto želi da ga se čuje u buci svijeta punog besmisla.

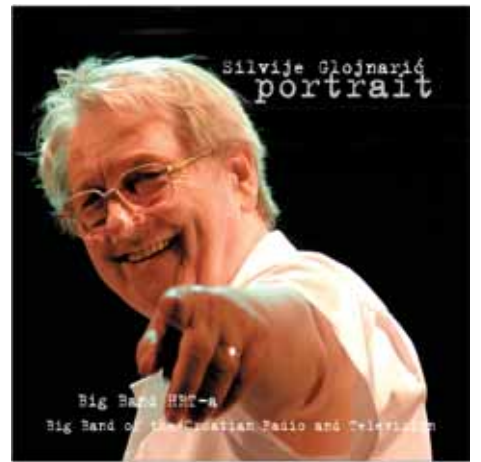
U *Kolekciji* izostaje tema satire, duhovitosti (*Navijork*, *Daj pare, gospodare*), što je bila jača strana njegove kasnije stvaralačke faze. Ovdje je dominantna uloga samotnika i tragača. U odnosu na zvukovnu čistoću studijskog materijala, osobno više zagovaram *unplugged* varijantu izvornog pjevača, uz pratnju gitare i usne harmonike, siroviju i bližu klupskom ugođaju. Stoga se očekuje sljedeći Pošin album takvog kantautorskog izraza.

13. međunarodno natjecanje glazbene mladeži Lions Grand Prix

Od 12. do 14. travnja 2007. u Rijeci je održano međunarodno natjecanje glazbene mladeži Lions Grand Prix što ga organizira Lions klub Rijeka. Flautistica Latica Cameron (17) i pijanist Aljoša Jurinić (18), oboje iz Zagreba, podijelili su Grand Prix — prvu nagradu u vrijednosti od pet tisuća kuna. Aljoša Jurinić dobio je i nagradu publike na završnom koncertu finalista. Druga nagrada u vrijednosti od dvije tisuće kuna pripala je pijanistu Stipi Biliću (15), a treća u vrijednosti od tisuću kuna pijanistu Borisu Kneževiću (15), obojici iz Rijeke. Druga nagrada po važnosti na natjecanju za najbolju izvedbu skladbe hrvatskog skladatelja u vrijednosti od dvije tisuće kuna, podijeljena je između violinista Klemena Krkleca (16) iz Slovenskih Konjica za izvedbu *Menueta*, op. 18 Dore Pejačević i Ansambla tambura od dvanaest članova iz Samobora za izvedbu skladbe *Čemu žurba?* D. Varge. Natjecanje je posebno, jer se održava u jedinstvenoj kategoriji. Namijenjeno je mladim glazbenicima do 18 godina, učenicima i studentima javnih i privatnih škola i učilišta, kao i samoukim mladim glazbenicima. U program koji traje do petnaest minuta, svaki natjecatelj obavezno mora uvrstiti jednu skladbu hrvatskog skladatelja. Natjecalo se 40 natjecatelja, a na završnom koncertu održanom u riječkoj Filodramatici nastupilo je 13 finalista. (Davor Schopf)

Potpisan Opći Ugovor o uvjetima za korištenje glazbe u emitiranju putem televizije

Predstavnici Hrvatskog društva skladatelja — Zaštita autorskih muzičkih prava (HDS ZAMP) i Nacionalne udruge televizija (NUT) potpisali su 2. ožujka 2007. u Stubičkim Toplicama petogodišnji Opći ugovor o uvjetima za korištenje glazbe u emitiranju putem televizije. Ovim ugovorom HDS ZAMP osigurava za 20 članica NUT-a, poduzetnika komercijalne televizije, odobrenje za emitiranje glazbenih djela putem televizije, priznaje različite odbitke i popuste te uređuje plaćanje naknade nositeljima susjednih prava: umjetnika — izvođača glazbenih djela i proizvođača fonograma, za korištenje snimljenih izvedbi djela, a ukupni iznos autorske naknade i naknade nositeljima susjednih prava za korištenje snimljenih izvedbi djela utvrđuje se u visini 4% prihoda od reklama, oglasa, sponzorskih emisija ili bilo kojega drugog prihoda vezanog uz emitiranje članice NUT-a. Sukladno Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima svaka televizijska postaja, kao i radijska, dužna je pribaviti odobrenje HDS ZAMP-a za javno korištenje glazbe u svom emitiranju programa te za to plaćati određenu naknadu, kao i dostaviti HDS ZAMP-u u dnevne liste emitiranih glazbenih djela potrebne za daljnju raspodjelu prikupljenih sredstava autorima i nositeljima prava. Naime, kod televizijskog programa naknada se plaća za svako pojavljivanje glazbe u programu, pa tako, primjerice, osim za glazbene spotove, glazbene emisije, prijenose koncerata i slično, glazbena prava ostvaruju se i za glazbu u igranim, dokumentarnim, animiranim filmovima, za špice, jingleove, najave, za glazbu u sportskim i informativnim emisijama, za pozadinsku glazbu u reportažama, *talk show* emisijama i tako dalje. Novac prikupljen od televizijskih postaja, raspodjeljuje se prema popisima izvedenih glazbenih djela koje televizijske postaje dostavljaju u obliku dnevnih, tjednih i mjesečnih izvještaja. Potpisani Opći ugovor zaključen je za razdoblje od 1. 1. 2007. do 31. 12. 2011. (Ana Kralj)

Piše: Zvonimir Bajević

SILVIJE GLOJNARIĆ

Portrait

Cantus / HDS / HRT

U povodu 70. rođendana bubnjara, skladatelja, aranžera i dirigenta Silvijs Gložnarića, Cantus, HDS i Hrvatski radio zajednički su objavili njegov autorski album *Portrait*. On nije potpuni glazbeni i skladateljski prikaz svega što je šef-dirigent Big banda HRT-a napisao, no sukus je to njegova skladateljskog fokusa posljednjih petnaestak godina, koliko je na čelu našeg jedinog profesionalnog jazz orkestra. Osim osvrta na Gložnarićev skladateljski rad i skladbe uvrštene na album, treba govoriti i o jedinstvenom orkestru za koji je napisan i koji ga je snimio. Ovo je vrijedno izdanje još jedno priznanje hrvatskome jazzu koji, nakon prošlogodišnjeg Cantusovog objavljivanja trostrukog autorskog albuma najdugovječnijeg dirigenta Big banda HRT-a Miljenka Prohaske, zauzima svoje zasluženo mjesto i u kulturi naše zemlje. Veći dio skladbi s albuma Gložnarić je napisao u povodu triju koncerata koje je Big band HRT-a održao u koncertnim sezonama Europske radijske unije, čiji je aktivni član i Hrvatski radio. Prilika za pokazivanje vlastitog skladateljskog rada i njegovo vrednovanje, iako je on mnogo puta dokazan u suradnji s vodećim europskim orkestrima poput NDR i SFB Big bandova, kao i Big Banda RTV Slovenije, bila je više nego dovoljan poticaj za pisanje, no postoji još jedan bitan element za ispunjavanje notnog papira. To su glazbenici za koje piše. Trubač Davor Križić briljira u skladbama *Log 2*, *Mystic Soul* i *Silhouettes*, dok u skladbi *Sun Ergos* saksofonist Saša Nestorović potvrđuje svoju svestranost energičnim solom na zurni. Lepeza solista na albumu doista je široka (Julije Njikoš, Borna Šercar, Arsen Ereš, Željko Kovačević, Marin Ferketin, Zvonko Košak) i na kraju potvrđuje kvalitetu mladež naraštaja glazbenika u uspješnom spoju sa starijom generacijom, od kojih su neki i 40 godina članovi Orkestra. Dokaz njihove uspješnosti jest podatak da je posljednjih godina jedan od članova Orkestra redovito pozivan u Euroradio Big Band, koji zaključuje jazz sezonu Europske radijske unije. Poteškoće ovoga izdanja leže u produkciji koja nije sasvim u skladu s tekućim stanjem u europskim, pa onda i svjetskim okvirima, no to je tema nekog drugog teksta. Gložnarićev skladateljski jezik odaje njegovo klasično obrazovanje ponajprije čestim izborom dodekafonske tehnike i politonaliteta, koje na kraju tretira ritmičkim obrascima jazz. Česta je to pojava u miljeu europskih jazz skladatelja, koji osim tog postupka često posežu prema jeziku avangarde, koja je obilježila pedesete i šezdesete godine prošloga stoljeća. *Koncert za kvartet saksofona i big band* pisan je za sjajni Zagrebački kvartet saksofona, a posljednji stavak *Duke* otkriva još jedan nepresušan izvor inspiracije za Gložnarića, ali i za mnoge druge skladatelje, Dukea Ellingtona, čija glazba i danas zvuči jednako svježe. Fascinaciju »new orleans« stilom Gložnarić zorno iskazuje u skladbi *Mystic Soul*. Čestitke maestru Gložnariću!

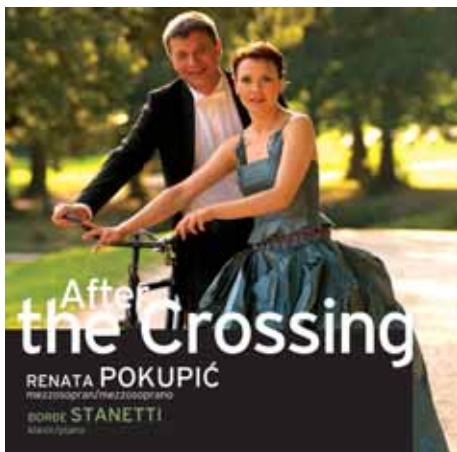
Piše: Đurđa Otržan

Edicija: Hrvatski suvremeni skladatelji

Olja Jelaska

Cantus

Dobrodošla relativna promptnost stvaralačkog portreta Olje Jelasko svjedoči da je moguće biti ažuran u glazbenoj praksi, bez koje danas, priznat ćemo, svaka prezentnost gubi aktualnost i čeka neko »bolje« vrijeme koje, na žalost, rijetko dođe. Vrijeme se stvara, pišući, izvodeći, snimajući i pripremajući albume. Premda je na ploči gotovo polovica izvedbi zabilježena 2005., ona je ogledalo i mini portret umjetnika u mladosti, što bi rekli pisci. Od prvih zrelih, cjelovitih radova, do recentnih skladbi, tu je pred nama 15 godina rada skladateljice odane Mediteranu i osjećajnoj paleti koje meko podneblje nudi. Radni tijek skladateljčin je pitom, fluidan baš kao i njena glazba. Bez grča, bez prekida, od studija do skladbi koje šire raspon izvodača, slušatelju je predano na uživanje 70-tak minuta glazbe koja ne zahtijeva, ne rogorori, ne protestira; koja prvenstveno želi mirno ispovijedati samu svoju tajnovitost, iskušavati instrumente kojima se služi i tapkati jagodicama po bojama poput impresionista prije stotinjak godina. Intimni doživljaj koji ne utiskuje duboke brazde niti ostavlja neizbrisive pečate, intimni doživljaji pronađeni u okolini zadivljujuće čistog svijeta, preneseni u tkanje zvuka da zatiraju istim timbrom u duši slušatelja, potaknu na laganu uskomešanost koja smanjuje težinu materije i podsjeća na lakoću zraka i vibracije žice. Izvodači skladbi Olje Jelasko, od gitarista Gorana Listeša, do majstora Dani Bošnjaka, ali i isto tako vrsne Ane Domančić na flauti, do Zagrebačkog kvarteta, svi oni odaju neku spontanu predanost blagoj sigurnosti koju nude Jelaskine partiture, osjećaju se kod kuće i pažljivo oslušuju čuju li isto tako rafinirano kao i autorica. Ispod prividne nezahtjevnosti teksture, krije se autor koji je sav u nemiru i pokretu. Jelaskine su skice i sličice, hirovite predodžbe koje naidu i nestaju, ustvari jedan imperativ stalne promjene. Teško da će se u opusu Olje Jelasko ikada naći strukturalno razbacivanje predloščima ili vehemencije jakih tema i ritmičkih uzoraka. Previše je njezina fantazija podložna mijeni da bi imala kad, da bi se stigla pozabaviti ičim u temeljima. Osjetilna fuzija mašte i obrade njenih izdanaka prebrzo prolazi i valja je zabilježiti u letu, dok je vjetar u jedrima, dok se boje najsajnije vide, dok krila još nisu spuštena. Protočnost i nemir kao ideja zriju u svijesti skladateljčinoj. Probijaju se i u naslove i postaju leptiri. Vatrenasta bića koja lebde i kreću se, za koja znamo, ali ih rijetko vidimo. Tako se prepliću motivi melodijskih sljedova u skladbama zadnjeg desetljeća. Svakako, o svemu tome osnova je muzikalnost, koja je tu da se koristi medijem vremena kao protokom za svoj iskaz, pojavljivanje i utisak u pamćenju. Lirski talent je pjesnički talent, on voli ponavljanja, poput otkućaja srca voli još jednom ključnuti u iste vode, ali svaki put slično, a nikada isto. No, prije lirike je epika, i da nije bilo Ravelove, Satieve i Debussyeve epike, jedna nova lirika ni danas se ne bi mogla ozbiljno poimati. Velika orkestralna platna impresionista omogućila su i nastajanje ovih vedrih minijatura, vedrih i zbiljskih. Zavidno osvježavajućih u hrvatskoj glazbenoj praksi.

After The Crossing

Renata Pokupić, mezzosopran, Đurđa Stanetti, glasovir

Kunc, Britten, Bersa

Cantus

After The Crossing, naslov je posljednje pjesme iz ciklusa pjesama Božidara Kunca posvećenima njegovoj trećoj supruzi De Eldi. No ovaj CD, sažima i puno više od toga, uzmemo li u obzir prelazak stanovitog Rubikona naše dive Renate Pokupić na međunarodnu pjevačku scenu, naših skladatelja Kunca i Berse, koji su također bili iskušavani životom u različitim prelascima iz jednog u drugi svijet. Moguće je i otisak engleskog jezika u popijevkama zastupljenim na ovom antologijskom nosaču zvuka učinio svoje. U dvostrukom poretku: Kunc, Britten, Bersa pa opet Kunc, Britten, Bersa, samo su Bersine pjesme na njemačkom i hrvatskom, dok su Kuncove i Brittenove pjesme na engleskom. A to, srećom leži Renati Pokupić, pa je ovim albumom ostvarila iznimnu i rijetku pjesmaricu, vrijedno ostvarenje u hrvatskoj glazbenoj reprodukciji koje će trajno stilski označiti vokalne skladbe dvojice hrvatskih skladatelja, ali i Brittenove, koje rijetko imamo prilike čuti. Izražajni Britten gubi u usporedbi s Kuncom pijanistom, što Đurđa Stanetti odlično razumije. Tako dobar spoj discipliniranog i umjerenog mezzosoprana s bogatom, inteligentnom i pažljivom pratnjom moguće je ako oboje umjetnika osjeća istu vrstu žara za skladbe koje interpretiraju. Renati Pokupić govor nikada nije predstavljao prepreku, jer je ritmički i artikulacijom oduvijek bila predana zvukovnoj kvaliteti melodije, pa se pjesme na ovom albumu doimaju vrlo cjelovito i ujednačeno. Intonacija vremena u kojemu su pjesme nastajale za pjevačicu je nešto što se osjeća kao *fin de siècle*, modernizam koji se još nije otresao mračne magle umornog devetnaestog stoljeća, koji kaska sam za sobom u želji da se poput leptira iskobelja iz gusjenice hipertrofije tonaliternih zavrzlama i da se dokopa jednostavnosti *music halla*. Besprijeorna izvedba Renate Pokupić osvaja šarmom slušatelja, a na dobitku je hrvatska vokalna lirika. Kada nova izvedba *Seh duš dan*, nakon Marijane Radev, nimalo ne konkurira prethodnici, već oblikuje skladbu nanovo s bogatstvom neke nove osjećajnosti i bojama novog vremena, onda je jasno da je u pitanju velika snaga izvedbe koju treba ispravno procijeniti i cijiniti. Moćan je i Britten kada pjeva Renata Pokupić, i on bi jamačno sa zadovoljstvom poslušao njezino pjevanje uspavanki. U svakom slučaju, ovaj album zaslužuje istaknuto mjesto u glazbenoj produkciji hrvatske glazbe, kako zbog ukusnog izbora pjevačkih ciklusa koji napokon dobivaju prikladnu prezentaciju, tako još i više po vrhunskoj izvedbi mezzosopranistice sada već svjetskoga glasa, Renate Pokupić. Otvara se žudno pitanje: je li moguće ovoj izuzetno talentiranoj glazbenici usaditi poriv za još neispjevanim skladbama naših autora koje čekaju svoj Rubikon? Bila bi to edicija dostojna nekog Red Seala, kojeg tek trebamo stvoriti.

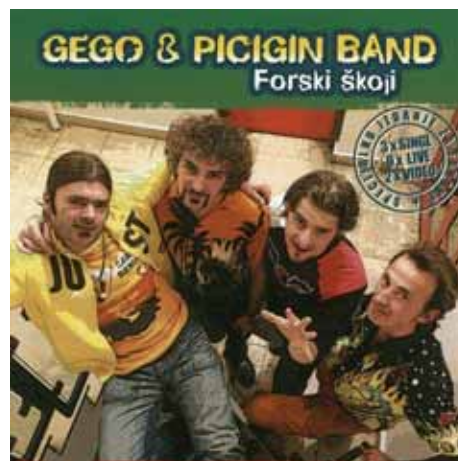
Piše: Bojan Mušćet

AFION

Afion

Aquarius Records

Uzadnje vrijeme na hrvatskoj sceni stasaju sastavi koji koriste elemente tradicijske glazbu, odnosno kombiniraju izraze različitih podneblja. I dok se to u slučaju izvodača koji kombiniraju, primjerice, kubansku i brazilsku glazbu drži posve uobičajenim, kombinacija hrvatske, bosanske i makedonske glazbe još nije standardna. A upravo takvu kombinaciju izvodi Afion, etno šestorka koja čestim nastupima sve više stječe naklonost publike. Njihove skladbe iz Turapolja i Medimurja, ali i one iz okolice Tikveša ili vrsno odsvirane sevdalinke predstavljaju novost ne samo zbog pristupa, nego i zbog bogatijeg instrumentarija koji prati takvu izvedbu. Glas Lidije Dokuzović odlično zvuči bez obzira na glazbeni kontekst, a ono po čemu se skupina svakako izdvaja jest vrlo učinkovita uporaba flaute. Potpuno izvan svih struja i trendova, Afion na nastupnom albumu opravdava status etno klupske atrakcije i očitu mogućnost asimilacije različitih tradicijskih utjecaja. Posrijedi je, poput malo kojega novog izvodača, istinsko osvježenje na domaćoj pop-sceni.

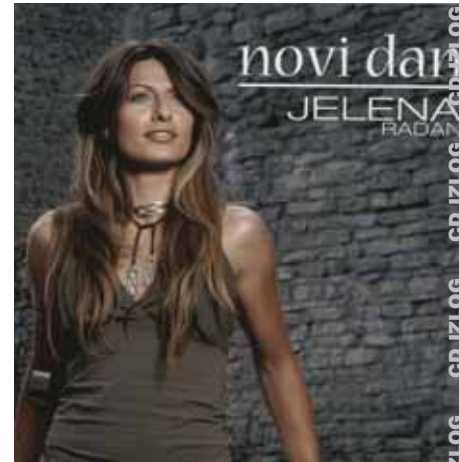

GEGO & PICIGIN BAND

Forski škoji

Aquarius Records

Hrvatska diskografska praksa nekoliko puta bilježi izdavanje albuma uživo nakon prvijenca. Filmov mini LP *Live in Kulušić* jedno je od najboljih izdanja svih vremena na ovdašnjim prostorima, a i Psihomodo pop je nakon prvijenca izdao takav album *Live in Amsterdam*, koji se pokazao superiornim ostatku njihove kasnije diskografije, iako se u trenutku izdavanja to i nije tako činilo. Gego & Picigin Band su za svoje sljedbeništvo priredili slično izdanje, koje, osim zapisa uživo, ima i tri nove pjesme, a kao bonus objavljena su dva spota. Potez bi bio potpuno nerazuman da Gegov nastupni album nije toliko zarazan i zabavan, što devet pjesama snimljenih uživo u Vodicama, Zagrebu i Splitu potvrđuju. Nove tri pjesme pokazuju da Gego i dalje zauzima značajnu ulogu u otočkomu popu i nastavlja širiti plesni optimizam. Ovo izdanje zapravo više funkcionira kao prošireni singl nego kao album uživo, tako da je namijenjen obožavateljima, a takvi su svi oni koji su bili na njegovim koncertima.

JELENA RADAN

Novi dan

Scardona

Jelena Radan u javnosti je poznatija po svojim *off*-projektima, nego po svojem uobičajenom izričaju. Tako se više zna o dijeljenju njezinih CD-ova vozačima koje zaustavlja policija ili izvršnoj interpretaciji fada, što je rezultiralo i albumom uživo (s kojim diskografska kuća, izgleda, nije bila zadovoljna, pa je upitan i status albuma na policama prodavaonica). Njezin drugi album *Novi dan* mješavina je pop-rock pjesama koje djelomice potpisuju djevojke iz skupine Meritas, dok su se instrumenata prihvatili bivši članovi Parnoga valjka. Promatramo li ovaj album kao Valjkov *off-side* projekt, možemo reći da su mnogo bolji rezultati nastali na jedinom solo albumu Tine Rupčić. Jelena Radan ima dojmljiv glas, ali pjesme zabilježene na ovom albumu nemaju snagu koja bi taj glas mogla iskoristiti u punom smislu. U *Novi dan* očito je uloženo mnogo truda, ali dobiveni rezultati nisu tomu proporcionalni.

CHANSONFEST 2007.

MEĐUNARODNI FESTIVAL ŠANSONE

POD POKROVITELJSTVOM I U SURADNJI S
MINISTARSTVOM KULTURE REPUBLIKE
HRVATSKE, UREDOM ZA KULTURU GRADA
ZAGREBA I TURISTIČKOM ZAJEDNICOM
GRADA ZAGREBA.

ORGANIZATOR:
HRVATSKO DRUŠTVO SKLADATELJA
UMJETNIČKA ORGANIZACIJA CHANSONFEST

RASPISUJE NATJEČAJ:

ZA NOVE SKLADBE KOJE ĆE BITI IZVEDENE NA
CHANSONFESTU 2007. -
MEĐUNARODNOM FESTIVALU ŠANSONE,
U ZAGREBU 16. STUDENOG 2007.

FESTIVAL NEMA NATJECATELJSKI KARAKTER, A U
OBZIR DOLAZE SAMO RADOVI VISOKE UMJET-
NIČKE VRIJEDNOSTI U KOJIMA GLAZBA I STIHOVI
ČINE JEDINSTVENU CJELINU.

DJELA NA NATJEČAJ ŠALJU SE U 2 KLAVIRSKA
IZVODA S VOKALNOM DIONICOM I UPISANIM RI-
JEČIMA ILI MELODIJSKOM LINIJOM S HARMONI-
JSKIM SIMBOLIMA I UPISANIM STIHOVIMA, TE UZ
TRI PRIMJERKA TEKSTA I DEMO SNIMKOM UZ
BAREM JEDAN HARMONIJSKI INSTRUMENT. UKO-
LIKO AUTORI ŠALJU VIŠE RADOVA SVAKA SKLAD-
BA MORA BITI NA POSEBNOJ AUDIO KASETI.
SKLADBE SE ŠALJU POD PUNIM IMENOM I PREZI-
MENOM UZ ADRESU AUTORA. AUTORI MOGU
PREDLOŽITI IZVODAČA I ARANŽERA PJESME.

SLANJEM SKLADBE AUTORI JAMČE DA
PONUĐENE DJELA NISU BILA RANIJE JAVNO
IZVOĐENA.

RADOVI KOJI NE UDOVOLJAVAJU NAVEDENIM
UVJETIMA NEĆE DOĆI U OBZIR. PROGRAM FESTI-
VALA ĆE SE ODREDITI PREMA BROJU I KVALITETI
PRIMLJENIH SKLADBI.

RADOVI PRIMLJENI NA NATJEČAJ NE VRAĆAJU
SE AUTORIMA.

UMJETNIČKA KOMISIJA FESTIVALA ZADRŽAVA
PRAVO DA OTVORI POZIVNI NATJEČAJ.

SLANJEM RADOVA NA NATJEČAJ AUTORI
PRENOSE NA ORGANIZATORA PRAVO PRVOG
JAVNOG IZVOĐENJA I SNIMANJA ZA JAVNE MEDI-
JE I NOSAČE ZVUKA, DOK SVA OSTALA PRAVA
OSTAJU AUTORIMA PREMA ZAKONU O
AUTORSKOM PRAVU.

ROK PREDAJE RADOVA JE 1. LISTOPADA 2007.

RADOVI SE ŠALJU NA ADRESU:

HRVATSKO DRUŠTVO SKLADATELJA
BERISLAVIĆEVA 9
10000 ZAGREB
HRVATSKA

FAX 385 (0) 1 487 2372; TEL 385 (0) 1 487 2370

OSOBA ZA KONTAKT:
ZVONKO ŠPIŠIĆ - 01/309 7808, 10000 ZAGREB,
OZALJSKA 19

UHANCIUS

nsambl & LISINSKI

Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog, Mala dvorana, 20 sati

17. rujna 2007. "Iz domaće kuhinje"

Dirigent: Berislav Šipuš
Solist: Jasen Chelfi, violončelo
Kelemen, Detoni, Magdić*, Dobrowolny*, Josipović*

12. studenoga 2007. "Kroz srednju Europu"

Dirigent: Berislav Šipuš
Solistica: Martina Zadro, sopran
Horvat*, Dedić*, Coral, Schönberg

4. veljače 2008. "Numerus & Alea"

Dirigent: Alun Francis
Solist: Roberto Fabricciani, flaute
Gosti: Ratko Vojtek, klarineti
Saša Nestorović, saksofoni
Zoran Ščekić, gitare
Marko Ciciliani, no-input mixer
Berio, Gaslini*, Šipuš, Stockhausen

17. ožujka 2008. "Učitelj i njegov učenik"

u povodu obilježavanja 100. godišnjice rođenja
Oliviera Messiaena
Dirigent: Luca Pfaff
Solist: Djordje Stanetti, klavir
Gosti: Ivana Kladarin, sopran
Danijela Petrić, klavir
Messiaen, Boulez

21. travnja 2008. "Schönberg & Next Generation"

Dirigent: Aleksandar Kalajdžić
Schönberg, Mantovani, Ades, Goliev, Tanodi*, Tarbuk

26. svibnja 2008. "Put oko svijeta"

Koncert u suradnji s festivalom Samoborska glazbena jesen
Dirigent: Berislav Šipuš
Solisti: Zrinka Ivančić, klavir
Marija Kuhar, sopran
Dani Bošnjak, flauta
Varese, Pepa*, Đurović, Freedman, Jian - Ping

ANTUS®

CANTUS IZLOG

Nova izdanja

